Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פּרייז 20 גראָשען | היינט 8 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 21/1621 | Łódź, Czwartek, 24 stycznia 1929 r. | זיבעטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג, יג שבט תרפ"ט | Nr. 21/1621

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

רעדע פון דעפּ. רייך

אין דער אויסלענדישער קאָמיסיע פון סיים.

וואַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער זיצונג פון דער אויסלענדישער קאָמיסיע פון סיים האָט צוו. אַגר. גענומען אַ וואָרט דעפּ. ניעדזשאַלקאָווסקי (פּ.פּ.ס.). ער האָט אָנגעוויזען, אַז ס'איז וויכטיג פּאָזיטיוו צו לעזען די אוקראַאינישע און ווייסרוסישע פראַגען, וועלכע זענען נישט קיין בלויז אינערליכע פראַגען. ווייטער האָט ער ערקלערט, אַז די פּ.פּ.ס. זענען לאָיאַל בנוגע דער פּאָליטיק פון אויסערן־מיניסטעריום, הגם זיי זענען אין אָפּאָזיציע בנוגע אין אינערליכע פראַגען. ער האָט פערענדיגט, אַז די פּאָליטישע לאַגע וועט נעענדערט ווערען נאָך די פּאַרלאַמענט־וואַהלען אין ענגלאַנד.

מיט אַ גרויסע רעדע איז אַרויסגעטראָטען דעפּ. רייך, ער האָט אויסגעדריקט זיין הסכמה מיט דער אַלגעמיינער שלום־פּאָליטיק, וועלכע ס'פיהרט דאָס אויסערן־מיניסטעריום, איבערגעהענדיג צו דער פראַגע וועגען די מינדערהייטען, בפרט וועגען די יודען, האָט ער אָנגעוויזען, אַז שוין אין זיין אינטערוויאו האָט דער אויסערן־מיניסטער גענומען שטעלונג צו די יודען אין פּוילען, בעשטעטיגענדיג זייער לאָיאַליטעט. די מינדערהייטס־פראַגע בכלל איז אַ וויכטיג פּראָבלעם. דאָס האָט דערפיהלט לעצטענס אַפילו רומעניען, אַ דאַנק דעם, וואָס זי האָט געענדערט איהר בעציהונג צ. ודער מינדערהייטס־פראַגע, האָט זיך אויך געענדערט די בעציהונג צו איהר אין דער אויסלענדישער וועלט, ס'האָבען זיך פערשטאַרקט איהרע פּערספּעקטיווען אויף אַנ'אויסלענדישער הלואה.

דעפּ. דאָמבּסקי: דאָס איז געשעהען, ווייל דאָרט הערשט איצט אַ פּויערים־רעגירונג!

דעפּ. רייך: כ'האָב קיינמאָל נישט געלייקענט אַז פּויערים קענען רעגירען! איבערגעהענדיג צו דער אינטערוויאו, וואָס מיניסטער זאַלעסקי האָט געגעבען אין אויסלאַנד בנוגע די יודען אין פּוילען זאָגט דעפּ. רייך: דער מיניסטער האָט בעשטעטיגט אַז די יודען אין פּוילען זענען לאָיאַל בנוגע דער מלוכה און דער רעגירונג. איך מוז אָבער קאָרעגירען דעם אינטערוויאו. די רעגירונג בנוגע די יודען פיהרט נישט אויס איהרע פליכטען — זי היט נישט אָפּ די יודישע גלייכבערעכטיגונג.

בעת דער אָפּשטימונג איז רעדוצירט געוואָרען דער דיספּאָזיציע־פאָנד פון מיניסטעריום ווי בעת דער צווייטער לעזונג.

די פּאַרלאַמענטאַרישע קלובען בעראַטען זיך.

וואַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט זענען פאָרגעקומען בעראַטונגען פון די בעזונדערע סיים־קלובען, ס'זענען בעהאַנדעלט געוואָרען די שטעלונג צום פאָרשלאַג וועגען אונצוטרוי פאַר'ן יוסטיץ־מיניסטער צאַר, וועגען שטייער עניינים און וועגען דעם בודזשעט.

ויזוואָלעניע האָט איינשטימיג בעשלאָסען צו שטימען נעגען אַלע 4 שטייער־פּראָיעקטען.

אין דער פראַגע וועגען יוסטיץ־מיניסטער צאַר איז אין די לינקע קלובען די שטימונג נישט קיין איינהייטליכע. ס'איז קלאָר, אַז נישט אַלע לינקע קלובען וועלען שטימען פאַר אונצוטרוי..

סענסאַציאָנעלע ערקלערונג בעת דער דיסקוסיע וועגען בודזשעט פון באַהן מיניסטעריום

וואַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די היינטיגע זיצונג אין דער בודזשעט־קאָמיסיע פון סיים איז רייך געווען אין סענסאַציאָנעלע מאָמענטען. בעת דער דעבאַטע אַרום דעם בודזשעט פון באַהן־מיניסטעריום האָט דער רעפּוטאַט פון ויזוואָלעניע קאַפּילינסקי רעדענדיג וועגען די אַרבייטען פון באַהן־מיניסטעריום ערקלערט: די באַהן־אַרבייטען אין כעלמער קאַנט האָבען זיך אָנגעהויבען בויען אין יאָהר 1927. זיי זענען געגאַנגען מיט אַ גרויסען און שנעלען טעמפּ און ערשט איצט איז אונז געלונגען אויפצוקלערען די סיבה דערפון. די אַרבייטען איז איבערגעגעבען געוואָרען אויסצופיהרען דער פירמע „טאָר“, אָבער אינטערעסאַנט איז דערביי, אַז די אינהאַבער פון דער דאָזיגער פירמע זענען געווען די פאַמיליען־מיטגלידער פון געוועזענעם באַהן־מיניסטער ראָמאָצקי. 11 חדשים איז ראָמאָצקי געווען קאָמוניקאַציע־מיניסטער און אין דער זעלבער צייט — פערוואַלטונגס־מיטגליד פון דער אַקציאָנס־געזעלשאַפט „טאָר“, וועלכע האָט אויסגעפיהרט אַרבייטען פאַר'ן באַהן־מיניסטעריום. די דאָזיגע בעהויפּטונג קען פעסטגעשטעלט ווערען אינ'ם האַנדעלס־רעיעסטער פון וואַרשאָווער קרייזגעריכט.

די דאָזיגע ערקלערונג פון דעפּ. קאַפּילענסקי האָט געמאַכט אין דער קאָמיסיע אַ געוואַלטיגען איינדרוק.

וויצע־מיניסטער גראָדינסקי מעלדעט, אַז ער וועט וועגען דעם מעלדען דעם פּרעמיער. קורץ נאָכדעם האָט טאַקי דער פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע בעקומען אַ בריף פון פּרעמיער באַרטעל, אין וועלכען עס ווערט געפאָדערט צוצושטעלען דעם פּרעמיער די פּרטים פון דעפּ. קאַפּילענסקי'ס ערקלערונג.

רעדוצירט דעם דיספּאָזיציע-פאָנד פון קריגס-מיניסטעריום,

וואַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער נאָכמיטאָג זיצונג איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער בודזשעט פון קריגס־מיניסטעריום. דעפּ. טראָמפּטשינסקי האָט ערקלערט, אַז ער האָט קיינמאָל נישט בעליידיגט דאָס מיליטער.

דעפּ. סאַנאָיצא: ס'איז נישט אמת, אַז מאַרשאַל פּילסודסקי האָט בעפוילען אָפּצושטעלען די אויספאָרשונג וועגען אָנפאַל אויף זאַגורסקי.

דעפּ. טראָמפּטשינסקי לעגט פאָר אויסצוהערען אונטער אַ שבועה גענעראַל ראַניעץ און דעם געוועזענעם מיניסטער היבנער.

דאַנקזאַגונג.

איך דריק אויס מיין בעסטען דאַנק דעם פעראיין „עזרת אחים“ פאַר די הילף, וואָס מען האָט מיר געגעבען אין דער אנגעלעגענהייט פון דער עקסמיסיע, וואָס דער ווירט האָט אויף מיר אַרויסגעקריגען און איך בין אויף דעם בעסטען אופן ערלעדיגט געוואָרען. מיט אַכטונג

8768 חוה מאַשער, קאַפּלאַנסקי 50.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס מיין פריינדין סאַלאַ פעלדמאַן צוליב'ן טויט פון איהר פאָטער

נ. ע. לייבעל

דיין צער—מיין צער! יואב פרייער.

Dr DONCHIN

מאָניושקי 1, טעלעפאָן 9-97

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטן

נעמט אָן טעגליך פון 10—1 מיטאָג און 4—7 נ.מ. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

Dr. A. MAZUR

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז־קראַנקהייט ווי אויך שטום און שפּראַך־פעהלער

ווסכאָדניא 65, טעל. 66-01

(איינגאַנג אויך דורך פּיעטריקאָווער 46).

Dr. ADAM GROSGLIK

Al Kościuszki 27 tel. 51-78,

הויט- און ווענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכטהייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

Dr. med. W. EYCHNER

גינעקאָלאָג-אַקושער

זגערזשער 11. טעל 34-72

נעמט אָן פון 6—8 אָוונד.

א יונגערמאַן

זוכט אַרבייט ביי שטרימף אַלס שטויסער. אָפּערטען אונטער P. M. אין אַדמ. 8963

אָפּצוגעבען אַ צימער

פאַר איין אָדער צוויי יונגעלייט צום שלאָפען פאַר מעסיגען פּרייז. — אָפּערטען אונטער P. M. אין אַדמ. 8962

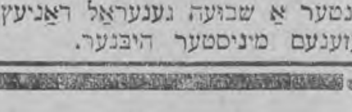

פּיטלינגער

גאַראַנטירט פרישע פון דער בעריהמטער פירמע „NORDIA HAWE“

צום פּרייז פון 3.50 אַ קיסטע (14 שטיק)

צו בעקומען זאַוואַדסקאַ 20, ביי שטיינפעלד

צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכען

נ. ע.

יעקב נתן יונגסטער

קומט פאַר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 24־טען יאַנואַר ד. י. 12 אַ זייגער בייטאָג אויפ'ן בית החיים אַ הזכרה, וועגען וואָס עס טיילט מיט אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע

די פאַמיליע.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אונזער לאַנגיעהריגער מיטגליד

נ. ע. יודל טיגער

צו דער לויה, וועלכע קומט פאַר היינט, דאָנערשטאָג, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז פּיעטריקאָווער 22, ווערען אַלע מיטגלידער אויפגעפאָדערט צו קומען אָפּגעבען דעם פערשטאָרבענעם דעם לעצטען כבוד. די פערוואַלטונג

פון קירזשנער־מייסטער־פעראיין ביים האַנדווערקער־קלוב, פּאָלודניאָווא 4.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נאַכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 56 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער הייסגעליבטער פאָטער, גרויספאָטער, שוויגערפאָטער, ברודער און פעטער

נ. ע. יודל ב"ר יעקב ז"ל טיגער

(לאַנגיעהריגער קירזשנער־מייסטער).

די לויה קומט פאַר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 24 טען יאַנואַר ד. י. 12 אַ זייגער פּייטאָג פון טרויער־הויז, פּיעטריקאָווער 22, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

סאָוויעט-רוסלאַנד שטיצט אַמאַנולאַה'ן.

מיט די קאַמפען אין אַפגאַניסטאַן פיהרען אָן די סאָוויעטען און ענגלאַנד.

לאָנדאָן, 23 (אַטע) „רייל עקספּרעס" טיילט מיט פון קמראַהי, אַז דער געוועזענער קעניג אַמאַנולאַה האָט פאַר זיין אַבריקאַציע זיך געווענדעט צו דער ענגלישער רעגירונג און צו די סאָוויעטען מיט אַ ביטע וועגען הילף אין קאַמף מיט די אויפשטענדיגע. ביידע רעגירונגען האָבען געענטפערט, אַז זיי ווילען זיך נישט מישען אין די אינערליכע ענינים פון אַפגאַניסטאַן און קענען דעריבער נישט שיקען קיין מיליטער צו הילף אַמאַנולאַה'ן.

לאָנדאָן, 23 (אַטע) דער ספּעציעלער קאָרעספּאָנדענט פון „ריילי טעלעגראַף" טיילט מיט אַז צווישען די אויפשטענדיגע אַפגאַניסטאַנער וואַקסט די בעוועגונג געגען'דעם איצטיגען קעניג פון אַפגאַניסטאַן כאַביבולאַה. דער פּרעטענדענט פון די ראָדזיגע שבטים אויפ'ן אַפגאַניסטאַנער טראָן איז נאַדירכאַן, וועלכער האָט געשפּילט אַן'אָנגעזעהענע ראָל אין דער דריטער אַפגאַניסטאַנער מלחמה און איז דעריבער זעהר פּאָפּולער.

ריגע, 23 (אַטע) פון מאָסקווע טיילט מען מיט, אַז לויט ידיעות פון קאַבול וואַקסט די אונצופרידענהייט מיט'ן נייעם אַפגאַניסטאַנער קעניג כאַביבולאַ, וועלכער האָט דעם מיליטער נישט אויסגעצאָהלט זייערע געהעלטער. דער פיהרער פון סאָוויעטישען מיליטער אין מיטעל-אַזיען, דער מאַטראָז טיבענקאָ זאָל האָבען אַרויסגעשיקט צו דער אַפגאַנישער גרעניץ אַ רעזערווע פּיעכאָטע און 2 פּולקען קאַוואַלעריע. אין דער זעלבער צייט זאָל אַ גרופּע סאָוויעטישע אינזשינערען האָבען אָנגעקומען אויף דריי מיליטער-אַעראָפּלאַנען אין אַמאַנולאַה'ס לאַגער, כדי איהם בייהילפיג צו זיין ביים אויפשטעלען פערפעסטיגונגען.

ס'געהען אַרום קלאַנגען, אַז אין קעניג אַמאַנולאַה'ס שטאַב פערנעהמט אַן'אָנפיהרענדען אַמט אַ הויכער סאָוויעטישער שטאַב-אָפיציר, וועלכער פיהרט אָן מיט די פאָרבערייטונגען פון אַן'אָנגריף געגען די אויפשטענדיגע. צווישען טיבענקאָ'ס שטאַב מיט דער הויפּט-קוואַרטיר פון קעניג אַמאַנולאַה ווערט אויפגעהאַלטען אַ שטענדיגער קאָנטאַקט דורך אַעראָפּלאַנען.

מען טיט, אַז די מעלדונגען פון קאַבול האָבען אין די מאָסקווער פּאָליטישע קרייזען אַרויסגערופען אַ שטאַרקע בעאונרוהיגונג. די פערהאַנדלונגען צווישען קעניג כאַביבולא מיט'ן ענגלישען געזאַנדטען האָבען געבראַכט צו דעם, אַז כאַביבולא זאָל מסכים זיין צו פערציכטען אויף אַפגאַניסטאַנס אונאָפּהענגיגקייט און אָנערקענען דעם פּראָטעקטאָראַט פון ענגלאַנד.

לויט די ווייטערדיגע מעלדונגען פון רוסישע קוועלען זאָל נאָך הייגטיגע וואָך געשלאָסען ווערען אַן'אָפּמאַך, לויט וועלכען אַלע געזאַנדטע זאָלען מוזען פאַלד פערלאָזען קאַבול.

כאַביבולאַ זאָל האָבען מסכים געווען אויפצולעזען דאָס ארגאַנישע אויסערן-מיניסטעריום און אָנשטאָט איהם צו גרינדען אַ ביוראָ פון 3 מיטאַרבייטער, וואָס זאָל רעגולירען די בעציהונגען צווישען אַפגאַניסטאַן מיט די אַנדערע מלוכות, דאָס ביוראָ זאָל אָבער נישט האָבען קיין רעכט צו שליסען, וועלכע ס'איז אָפּמאַכען מיט פרעמדע מלוכות.

אין מאָסקווע האַלט מען, אַז אויב ס'זאָל צוריקגעשטעלט ווערען דער ענגלישער פּראָטעקטאָראַט איבער אַפגאַניסטאַן, ווי דאָס איז געווען ביז 1919 יאָהר, וועלען זיך די רוסיש ענגלישע בעציהונגען אויפ'ן נאָהענטען מזרח ווירער פערשאַרפען.

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.) לויט די לעצטע ידיע'ת פ' אַפגאַניסטאַן האָט זיך דאָרט בעוויזען אַ נייער פּרעטענדענט אויפ'ן קעניג-טראָן סירדאַר אָמאַן כאַן וועלכער מאַרשירט איצט אויף קאַבול. וועגען כאַביבולאַ געהען אַרום פערשידענע קלאַנגען, הגם די ידיעה וועגען זיין טויט ווערט אָפיציעל אָפּגעלייקענט.

יודישע לאַנדאַרבייטער אין פראַנקרייך.

צופרידענהייט מיט די יודישע לאַנד-אַרבייטער.

פּאַריז (י.ט.א.) די טעטיגקייט פון צענטראַל-קאָמיטעט פאַר יודישער עמיגראַנטען-הילף אין פראַנקרייך ענטוויקעלט זיך זעהר צופרידענשטעלענד און ציהט אויף זיך די אויפמערקזאַמקייט פון ברייטערע יודישע קרייזען איז פראַנקרייך. די טעג האָט אַ דעלעגאַציע אין די פערזאָנען פון די ה"ה דר. קריינין (היקאָס), דר. מידקין (יקא) און גרינבערג (קאָמיטעט פון יודישע אימיגראַנטען-הילף אין פראַנקרייך) בעזוכט די געביטען פון דעפּאַרטאַמענט וואָקליז, אין וועלכען עס זענען בעשעפטיגט דאָס רוב יודישע לאַנד-אַרבייטער. די דעלעגאַציע האָט בעזוכט פיל פראַנצויזישע לאַנדווירטען, וואָס בעשעפטיגען יודישע אַרבייטער, מייסטענס פון פוילען. דער גרעסטער טייל אַרבייטסגעבער האָבען אויסגעדריקט זייער פולע צופרידענהייט מיט דער אַרבייט פון זייערע יודישע געהילפען. אין גאַנצען דעפּאַרטאַמענט האָבען די יודישע אַרבייטער דעם בעסטען שם.

געשטאָרבען אַ בעקאַנטע שרייבערין.

ניו-יאָרק. (י.ט.אַ.) דאָ איז געשטאָרבען אין עלטער פון 52 יאָהר די בעקאַנטע שריפטשטעלערין און געזעלשאַפטליכע טוערין סאָפיע אירענאַ לעב.

די פערשטאָרבענע האָט געהערט צו די אַקטיווסטע טוערינס אויפ'ן געביט פון קינדער- און מוטער-שוץ אין אַמעריקאַ. סאָפיאַ אירענאַ לעב איז געוועזען די ערשטע פרוי, וואָס האָט פערמיטעלט ביים ליקווידירען דעם שטרייק אין ניו-יאָרק אין יאָהר 1917. די פערשטאָרבענע האָט אויך ענטוויקעלט אַ לעבהאַפטע ליטעראַרישע און פּובליציסטישע טעטיגקייט.

פרוי לעב שטאַמט פון אַ יודישער משפחה אין רוסלאַנד און איז אַלס קינד געקומען צוזאַמען מיט איהרע עלטערן קיין אַמעריקאַ.

אינטערעס פאַר ארץ-ישראל אין איטאַליען.

רוים, (י.ט.א.) דאָס איטאַליענישע קריגס-מיניסטעריום האָט איבערגעגעבען דעם איטאַליענישען קאָמיטעט פאַר דער ירושלים'ער אוניווערסיטעטס-ביבליאָטעק דאָס מאָנומענטאַלע ווערק „דער וועלט-קריג" אין דער איבערזעצונג פון באַלאַטי.

רוים (י. ט. א.) דער איטאַליענישער געאָגראַף פּראָפ. ראָבערט אַלמאַדזשיאַ, וואָס האָט זיך איצט אומגעקעהרט פון אַ רייזע איבער ארץ-ישראל, האָט געהאַלטען אין עטליכע שטעט רעפעראַטען אויף דער טעמע: „איינדרוקען פון אַ געאָגראַף אין ארץ-ישראל.

יוליוס ראָזענוואַלד שפענדעט 175,000 דאָלאַר

אויף פאָרשען קינדער-נערווען-קראַנקהייטען.

באָסטאָן. (י.ט.א.) דער בעקאַנטער יודישער פילאַנטראָפּ יוליוס ראָזענוואַלד האָט געשפענדעט 175,000 דאָלאַר אויף צו פיהרען ספּעציעלע פאָרשונגען וועגען קינדער-נערווען-קראַנקהייטען. די האַרוואַרדער מעדיצינישע הויכשול איז צוגעטראָטען מיט דער הילף פון די סובווענצען דורכצופיהרען די געהעריגע עקספּערימענטאַלע פאָרשונגען.

אַקציע פון די מוזולמענער אין אינדיען

געגען די יודישע רעכט ביים כותל-מערבי.

לאָנדאָן (י.ט.א.) ווי עס טיילט מיט די צייטונג „טיימס אָף אינדיאַ" איז אין באָמביי אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ מיטינג מיט'ן אָנטייל פון פאָרשטעהער פון 35 מוזולמענישע אָרגאַניזאַציעס געווידמעט דעם יודיש-מוזולמענישען כותל-מערבי-שטרייט.

אויפ'ן מיטינג זענען אַרויסגעטרעטען אַ רייהע רעדנער, וועלכע האָבען ערקלערט, אַז דער דאָזיגער ענין ווערט פערוואַנדעלט אין איינע פון די ברענענדסטע פראַגען פון טאָג. צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ פּראָטעסט-רעזאָלוציע געגען דער „אַגרעסיווער פּאָליטיק פון די יודען אין ארץ-ישראל", וואָס ווערען פּאַוואָריזירט דורך דער ארץ-ישראל-רעגירונג און איז אונגערעכט לגבי די מוזולמענער.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצואיבען אַלע איינפלוסען פון די מוזולמענישע מיטגלידער אין די מלוכה'שע אָרגאַנען, כדי נישט צו דערלאָזען צו דער פערברייטערונג פון די יודישע רעכט ביים כותל-מערבי. אין פאַל, ווען עס וועט זיין נויטיג, וועט זיך אַ ספּעציעלע מוזולמענישע דעלעגאַציע ווענדען צום וויצע-קעניג פון אינדיען וועגען דעם ענין.

די מוזולמענישע אַקציע געגען די יודישע פּאָסטולאַטען ביים כותל-מערביווערט דורכגעפיהרט אין אַלע מוזולמענישע קבוצים אין אינדיען.

ליטע אונטערגעשריבען דעם קעלאָג-פּאַקט

קאָוונאָ, 23 (אַטע) ווי ס'טיילט מיט דער פאָרטרעטער פון „טעלעגראַפען אוניאָן" האָט די ליטווישע רעגירונג צוגעשיקט אַ נאָטע אַלע מערב-מלוכות, אין וועלכער ס'ווערט בעגרינדעט איהר שטעלונג צו דעם סאָוויעטישען פאָרשלאַג באַלד איינצופיהרען די גילטיגקייט פונ'ם קעלאָג-פּאַקט.

קאָוונאָ, 23 (אַטע) נעכטען האָט דער ליטווישער מלוכה פּרעזידענט סמעטאָנאַ אונטערגעשריבען די ראַטיפיקאַציע פונ'ם קעלאָג-אָפּמאַך און דער פּרעמיער-מיניסטער וואָלדעמאַראַס האָט זי קאָנטראַסיגנירט. נאָכדעם איז דער דאָקומענט איבערגעגעבען געוואָרען דער אַמעריקאַנישער פאָרטרעטונג.

קאָוונאַ, 23 (אַטע) פון מאָסקווע טיילט

גוואַלדיגע שרפה אין קאָנסטאַנטינאָפּאָל.

אָפּגעברענט 900 הייזער. — פיל טויזענטער משפחות געבליבען דאַכלאָז.

קאָנסטאַנטינאָפּאָל, 23 (ספּ. טעל.) די גאַנצע פאָרשטאָט פון קאָנסטאַנטינאָפּאָל, טאַטיאַנאַ, איז אָפּגעברענט געוואָרען. עטליכע טויזענט משפחות זענען געבליבען דאַכלאָז. ס'זענען פערברענט געוואָרען 900 וואָהן-הייזער און אַ רייהע עפענטליכע לאָקאַלען, קלויסטערס און קאַשציאָלען. די היזקות זענען זעהר גרויס. דער גאַנצער שטאָט-טייל שטעלט פאָר אַ חורבה. אין עטליכע ערטער דויערט נאָך די שרפה. מ'רעכענט אַז ס'זענען דאָ מענשליכע קרבנות.

פערמשפט 4 אַראַבער

וואָס זענען איבערפאַלען די קאָלאָניע חדרה.

ירושלים, 28 (י.ט.א. טעלעגראַפיש). אין חיפה'ר געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען עטליכע בעדואינער, וועלכע זענען מיט אַ קורצער צייט צוריק בעפאַלען די יודישע קאָלאָניע אין חדרה. 4 פון די אָנפאַלער זענען פערמשפט געוואָרען אויף איין וואָך אַרעסט און ניין פונט ענטשעדיגונג.

איטאַליען און דער ציוניזם.

ערקלערונג פון פערבאַנד פון די יודישע קהלות אין איטאַליען.

רוים. (י.ט.אַ.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די נאָטיצען, וואָס האָבען זיך לעצטענס בעוויזען אין דער איטאַליענישער פּרעסע און וועלכע זענען געווענדעט געגען ציוניזם, האָט דאָס פּרעזידיום פונ'ם איטאַליענישען פערבאַנד פון יודישע קהלות צוגעשיקט אַן'ערקלערונג דעם פּרעמיער, יוסטיץ- און קולטוס-מיניסטער מוסאָליני.

אין דער ערקלערונג ווערט געזאָגט, אַז די איטאַליענישע יודען, ציוניסטען ווי נישט-ציוניסטען, האָבען סיי אין קריג- און סיי אין פרידענס-צייט געגעבען אַזוי פיל בעווייזען פון פּאַטריאָטיזם, אַז יעדער צווייפעל אין דער היגזיכט מוז ווערען אויסגעשלאָסען. די איטאַליענישע יודען, ווערט געזאָגט אין דער ערקלערונג, האָבען פיל פיעטעט פאַר'ן לאַנד פון זייערע אבות, ארץ-ישראל, וואו גאָט האָט זיך זיי ענטפּלעקט. גלייכצייטיג אָבער בעטראַכטען זיך די איטאַליענישע יודען אַלס בעשטאַנד-טייל פון איטאַליענישען פאָלק, וועלכען זיי זענען שטענדיג, ווי אויך איצט און אין דער צוקונפט גרייט צו דינען.

אַ בעטלער לאָזט איבער 6,000 פונט.

ירושלים. (י. ט. א.) אין „הדסה"-שפּיטאָל איז געשטאָרבען אַן'אַלטער יודישער בעטלער, וועלכער האָט געזאַמעלט נדבות אויף די גאַסען פון ירושלים און האָט געלעבט אין גרויס נויט. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען נאָך זיין טויט, האָט דער „אָרימער" בעטלער איבערגעלאָזט אַ פערמעגען אין דער ווערט פון 6,000 פונט.

אַרעסטירט אַ באַנדע כוליגאַנעס

וואָס האָבען געפייניגט יודישע אַרבייטער אין באָברויסק.

מאָסקווא, 23 (י. ט. א. טעלעגראַפיש). אַ ספּעציעלע אויספאָרשונגס-קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין דער צוקער-פאַבריק אין באָברויסק, האָמעלער גובערניע, האָבען כוליגאַנעס געפייניגט יודישע אַרבייטער, אין דער פאַבריק האָט עקזיסטירט אַ אָרגאַניזירטע כוליגאַנישע באַנדע, וועלכע האָבען געהאַט אויסגעאַרבייטע אַנטיסעמיטישע פּלענער.

די גאַנצע באַנדע איז אַרעסטירט געוואָרען. די ווייטערדיגע אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

בעפרייט דעם יוריסקאָנסול

פון דער מאָסקווער יודישער קהלה אוריסאָן.

מאָסקווא, 23 (י.ט.אַ.) טעלעגראַפיש) דער יוריסקאָנסול פון דער יודישער קהלה אין מאָסקווא אוריסאָן, וועלכער איז בשעתו אַרעסטירט געוואָרען דורך דער ג. פּ. או. איז איצט בעפרייט געוואָרען פון טורמע. אוריסאָנען איז פערבאָטען געוואָרען צו וואוינען אין די 6 גרעסטע שטעט פון רוסלאַנד. די סיבה פון אוריסאָנ'ס אַרעסט איז נאָך ביז איצט נישט בעקאַנט.

היישעריקען בעדעקט די פעלדער פון יריחו.

ירושלים, 23 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) דער היישעריק, וועלכער האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס אין עבר-הירדן האָט זיך אַריבערבעקומען קיין ארץ-ישראל און בעדעקט די פעלדער פון ירוחו עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַלע פערהיטונגס-מיטלען.

אורטיילען אויף אַנטיסעמיטען אין סאָוויעט-רוסלאַנד.

מאָסקווע (י. ט. א.) אין בריאַנסק איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען די כוליגאַנישע אַרבייטער, וואָס האָבען גע'רודפ'ט דעם יודישען אַרבייטער בערעלסאָן. 3 אַנטיסעמיטען זענען פער'משפּט געוואָרען צו 2 יאָהר תפיסה און 6 צו פערשידענע קלענערע טערמינען.

לאָרד באַלפור — געזונט.

לאָנדאָן, 23 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) לאָרד באַלפור איז געוועזען קראַנק און האָט זיך געפונען אין אַ קוראָרט אין שאָטלאַנד. איצט איז ער פולשטענדיג געזונד און איז צוריקגעקומען קיין לאָנדאָן.

Dr. med. J. LUBICZ

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראַנקהייטען פון די ביינער. געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינגענע פּראַקטיק פון וועמליכע קראַטקעריש[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] פון 5—7 אין [illegible]

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

ספּעציאַל אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-שטראַהלען.

[illegible] פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—3 [illegible]

אַ בעזוך בײ דער „פעדעראַציע פון פוילישע יודען“.

דער רעדאַקטאָר פון „ביאַליסטאָקער לעבען“ ה' פסח קאַפּלאַן האָט לעצטע:ס געמאַכט א רייזע קיין אַמעריקע.

צ.ה. אנד. האָט ער ראָרט בעזוכט די „פעדעראַציע פון פוילישע יודען“, וועגען וועלכער ער שרייבט פאָלגענדעס:

„אויפ'ן טומעלדיגען יוניאָן־סקווער, האָרט בײ דעם הויז, וואו עס געפינט זיך די רעדאַקציע פון דע קאָמוניסטישער „פרייהייט“, איז דער לאָקאַל פון דער „פעדעראַציע פונ'ם פוילישען יודענטום“ און פונ'ם חודש־זשורנאַל "פערבאַנד", אָרגאַן פון דער פעדעראַציע. די נשמה פון דער פעדעראַציע און רעדאַקטאָר פונ'ם זשורנאַל איז דער בעקאַנטער זשורנאַליסט ז. טיגעל, דערזעלביגער טיגעל, וואָס איז אָקאָרשט געווען אין פוילען און ארויסגערופען אַזאַ טומעל מיט זיין בעזוך אין פוילישען מיניסטעריום.

לאָמיר דערמאָנען די געשיכטע.

טיגעל האָט מיט'ן פוילישען מיניסטעריום אַרומגערעדט וויכטיגע פראַגעס וועגען פוילישען יודענטום און ענטוויקעלט פערשידענע פּלענער. נאָך זיין אָפּפאָהר צוריק קיין אַמעריקע איז געגען איהם אַרויסגעטראָטען שלום אַש מיט אַ טענה: „מי שמך“? פערענטפערט האָט איהם יצחק גרינבוים מיט'ן מאָטיוו, אַז די יודישע קאָלאָ איז געווען געגנוי אינפאָרמירט וועגען טיגעלס אַלע פּלענער און האָט איהם געגעבען די הסכמה. די פרעסע האָט גערוישט און געליאַרעמט, דערמאָנט טיגעלן זיין „חטא“ אַז ערשט מיט 12—15 יאָהר צוריק איז ער סך הכל געווען אַ רעפּאָרטער אין „מאָמענט“, ווען זשע איז ער געוואָרען אַזאַ גרויסער פּאָליטיקער? נאָכדעם איז שטיל געוואָרען.

איך האָב טיגעלן קיינמאָל נישט געקאָנט פּערזענליך. איך בין אָבער בעקאַנט מיט זיין טעטיגקייט אַלס אָרגאַניזאַטאָר פונ'ם פוילישען יודענטום אין אַמעריקע. דעם זשורנאַל „פערבאַנד“ בעקום איך און לייען רעגולער און זעה, אַז הגם ער איז בלויז אַ געזעלשאַפטליכער אָרגאַן, ווערען אָבער אָנגעליינט זעהר אַ סך בעמיהונגען, אַז ער זאָל בעקומען אויך אַ שעהנע ליטעראַרישע בעפאַרבונג. איך האָב אויך געוואוסט, נאָך אי ווערער היים, אַז הינטער דער גאַנצער פעדעראַציע מיט'ן זשורנאַל שטעהט דער בעריהמטער מיליאָנער דער לאַרזער יוד, בנימן ווינטער.

און אָט טראָגט מיך דער עלעוואַטאָר אויפ'ן זיבעטען שטאָק פון דעם שעהנעם שמאָלען הייזעל, וואו צווישען אַ צעהנדליג אַנדערע ביוראָען געפינט זיך אויך די פעדעראַציע.

אַן ענגליש רעדענדיגע מיידעל עפענט מיר די טיר, פיהרט מיך אַריין אין אַ צווייטען צימער, וואו ס'שטעהט פאַר מיר אַ היימישער יונגער ברונעט, העכער פון מיטעל־וואוקס און נעהמט מיך אויף מיט שמחה. און איידער איך האָב נאָך בעוויזען אַראָפּצוואַרפען מיין מאַנטעל און העררויכערען אַ פּאַפּיראָס, בין איך שוין געווען אַריינגעשלעפּט אין דער סאַמע געריכטעניש פון דעם יודיש־פוילישער פּראָבלעם, וועלכע איז די איינציגע אַטמאָספערע פון טיגעלס טעטיגקייט.

אין דער צייט פון אונזער שמועס איז אָנגעקומען אַ בריף פון אַ יודען מיט אַ דאַנק פאַר אַ רעקאָמענדאַציע צום פוילישען קאָנסולאַט, וועלכע האָט געבראַכט פרוכט, אַ יוד איז געקומען מיט אַ צעטעל פון „האַיאַס“, וועלכע בעט דער „פעדעראַציע“ אַרויסהעלפען איהם אין אַן עמיגראַציע־ענין. אַ היבש ביסעל אַזעלכע ענינים זענען פערביי־געלאָפען פאַר מיר, אָבער דאָס איז אַלץ טפל־זאַכען. דער עיקר איז: הויך־פּאָליטיק.

דעם 6־טען יאַנואַר איז פאָרגעקומען אַ גרויסע קאָנפערענץ, וועלכע האָט אויסגעהערט טיגעלס רעפעראַט וועגען זיין מיסיע אין פוילען און בעשלאָסען צו געבען אַן הלוואה פון עטליכע מיליאָן דאָלאַר דעם פוילישען יודענטום.

דער „דזשאָינט“ פערנעהמט זיך לעצטענס בלויז מיט'ן רוסישען יודענטום, ועמען מ'שענקט די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט, און די פוילישע יודען וואַרפט מען צו בלויז ביינדלעך.

קיינער, פערשטעהט זיך, לייקענט נישט די וויכטיגקייט פון דער הילף פאַר די רוסישע יודען, אָבער ס'מוז ראָך איינמאָל פאַר אַלע מאָל קלאָר ווערען — טענה'ט טיגעל — אַז די גמילת־חסדים קאַסעס זענען נישט קיין קאָנסטרוקטיווע הילף, וואָרום מ'קען דאָך נישט אויפבויען קיין 3 מיליאָנען יודענטום מיט הלוואות פון 10 און 15 דאָלאַר!

און ס'איז שוין געקומען די צייט, צו טראַכטען מכוח אַן ערנסטער אויפבוי־הילף פאַר די פוילישע יודען, אַ הילף נישט דורך צדקה, נאָר טאַקע דורך געזיכערטע הלוואות, וועלכע זאָלען אויפבויען יודישע אינדוסטריעס און געשעפטען. פונ'ם פוילישען מיניסטעריום איז פערהאַן אַ צוזאָג, אַז זי וועט אויך פון איהר צד געבען איהר פינאַנסיעלע הילף און וועט אויף דעם געביט פערגרינגערען די שטייער־משא. ס'איז נישט קיין חידוש: אַזוי טוט אויך די רומענישע רעגירונג מיט'ן „אַגראָ־דזשאָינט“. זי האָט געגעבען צעהן מיליאָן געגען די צעהן מיליאָן, וואָס ער האָט געבראַכט, און אַזוי טוט שוין פון לאַנג די רייטשע רעגירונג, וועלכע האָט בעפרייט פון שטייערן די אַמעריקאַנער קאַפּיטאַלען, וועלכע האָבען זיך אין דייטשלאַנד אינדוסטריאַליזירט צוליב צוועקען פון אימפּאָרט קיין אַמעריקע.

טיגעל רעדט ווי אַ פאַכמאַן, וועלכער האָט די פראַגע שוין גענוג שטודירט, און זיינע צענדלינער משלים מוזען מאַכען אַ רושם.

די אונטערשטע שורה:

מ'מוז שאַפען אין אַמעריקע אַ נייע שטימונג פון פעראינטערעסירונג מיט'ן גורל פונ'ם פוילישען יודענטום. אין אַמעריקע ווענדעט זיך אַלץ אָן דער שטימונג, וועט אַזאַ שטימונג זיין, וועט שוין דער „דזשאָינט“ מוזען טון זיין אַרבייט, ווייל אויך ער איז אָפּהענגיג און ווערט בעאיינפלוסט פון דער שטימונג.

אַ שאַד, זאָגט טיגעל, וואָס די פוילישע יודען קומען נישט אַהער אויפצוקלערען די לאַגע. אָט איער בעזוך, זאָגט ער, האָט געבראַכט אַ געוויסען נוצען. איערע אַרויסטרעטונגען פאַר די לאַנדסלייט און די אונטערהאַלטונגען אין די צייטונגען האָבען געבראַכט אַביסעל אויפקלערונג.

דער איינציגער, וואָס האָט אין ברייטען מאַסשטאַב אַרויפגעטראָגען דאָ אויפ'ן סדר היום די פראַגע פונ'ם פוילישען יודענטום, איז געווען רעפּ. גרינבוים. ס'דאַרפען אָבער קומען נאָך פּאָליטיקער דער עיקר — נישט צו זאַמלען געלד, נאָר אויפצוקלערען דעם מצב.

און נאָך עפּעס: די פוילישע סוחרים זענען אָפּגעשטאַנען אין קאָמערציעלער הינזיכט. זיי קענען נישט קאָנקורירען מיט אויסלאַנד, דערהויפּט מיט אַמעריקע. אין פּרט פון קענען דעם מאַרק און פערשטעהן דעם געשעפט־וועזען, וואָלטען געדאַרפט קומען אַהער גאַנצע עקספּעדיציעס, כדי צו לערנען אַמעריקע. דאָס וואָלט געבראַכט אומגעהויערען דירעקטען נוצען און ס'וואָלט אויך געלערענט די פוילישע יודען וואָס צו פערלאַנגען פון אַמעריקע און ווי אַזוי עס צו פערלאַנגען. דער וואַרשעווער סוחרים־פעראיין האָט זיך געקליבען שיקען אַ דעלעגאַציע און בײם ווילען איז ער געבליבען.

טיגעל איז בעגייסטערט פון זיין אידעאַל, אַדורכצובעכען די כינעזישע וואַנד, וואָס האָט זיך לעצטענס אויפגעשטעלט צווישען אַמעריקאַנער און פוילישען יודענטום. און ווי מ'זאָל נישט זיין טרוקען און קליין־גלויביג, מוז מען זיך אָנשטעקען פון זיין אָפּטימיזם.

אַזאַ טיפער גלויבען מוז ברענגען פּראַקטישע רעזולטאַטען. הלוואי!“

שווערער צו זיין א יוד...!

לודוויג לואיסאָן'ס שווערע יודישקייט.

פון דר. א. מוקדוני.

לודוויג לואיסאָן, דער בעקאַנטער יודיש־אַמעריקאַנער שריפטשטעלער, איז אַרויס מיט אַ נייע בוך, אין וועלכען ער שילדערט די ענוים און די יסורים פון די אַסימילירטע יודען.

„דהי איילאַנד ווידהין“ הייסט דאָס נייע בוך זיינס.

לייענט איהר דאָס בוך און איהר זעהט בעשיינפערליך, אַז די אַסימילירטע, אָבגעפרעמדעטע און אָבגעריסענע יודען פאַלען ממש אונטער דער משא פון יודישקייט.

זיי זענען נישט קיין יודען, זיי האָבען מיט יודישקייט גאָרנישט צו טון, זיי ווייסען גאָרנישט פון יודישקייט און די יודישקייט שטעהט זיי כסדר אין וועג, זי פערשאַפט זיי די ביטערסטע עגויים און דעם טיפסטען פיין.

זעהט עס אויס פון ערשטען בליק זעהר טשיקאַווע; מענשען האָבען איגגאַנצען אַראָבגעוואָרפען פון זיך דעם עול פון יודישקייט, זיי שלעפען אויף זיך נישט קיין שום יודישען פעקעל און קענען נישט אויסגלייכען זייערע פּלייצעס, די שווערע לאַסט איז אַראָבגעפאַלען און זיי בייגען זיך אין דרייען, פון אַלע התחייבות'ן זיך אָבגעזאָגט און מען געהט אַרום מיט שרעק פאַר חובות, אַלע פעדים איבערגעריסען און מען איז געפּענטעט, אַלע בריקען הינטער זיך פערברענט און מען קוקט זיך אַרום כסדר מיט פּחד.

אָבער לודוויג לואיסאָן בעווייזט אייך, אַז דוקא די דאָזיגע „יודען“ זענען די געפּייניגסטע, די סאַמע ליידענדיגע און די סאַמע אומגליקליכע.

די דאָזיגע יודען זענען אַוועק פון יודען, זיי דענקען נישט, זיי פיהלען נישט ווי יודען, זיי זענען גרייט צו וואַרפען זיך אויפ'ן האַלז פון די קריסטען, אָבער פאַר זיי, פאַר די קריסטען, זענען זיי יודען, אפשר נאָך טיפּישערע יודען.

אַסימילאַציע איז פאַר קריסטען אַ ריין־יודישער שטריך, אַ טיפּיש יודישע ערשיינונג...

אַ בעקאַנטען אַסימילירטען יודיש־דייטשישען שריפטשטעלער, וואָס איז בייז כסדר אויף יודען און יודישקייט, האָבען יודישע קאָלעגען אַמאָל געזאָגט — נעהם און שמד זיך און זיי נישט ברוגז.

האָט ער געענטפערט – שמד'ן זיך, ניין, דאָס איז שוין צו־יודישליך...

אין דעם דאָזיגען וויץ ליגט אַ שטיק אמת; אַסימילאַציע און שמד זענען יודישליך, ווייל עס איז געוואָרען עפּידעמיש בײ יודען.

יודען טוען אַלץ אין מחנות, אין מאַסען, אין קהל, בנעהמען אָן אַנטי־יודישע טאַטען דעם כאַראַקטער פון אַ יודיש־נאַציאָנאַלע ערשיינונגען.

אַמאָל איז אַ יודישער אַסימילאַטאָר, אַ יודישער משומד, געווען אַ זעלטענע ערשיינונג, איינער פון מיליאָנען איז אַוועק צו די גויים, איינער פון מיליאָנען האָט זיך אָבגעריסען פון יודען, האָבען קריסטען זיך געצאַצקעט מיט די דאָזיגע זעלטענע עקזעמפּליאַרען, אָבער איצט, ווען מיליאָנען געהען אַוועק און איינצעלנע בלייבען, זענען די איינצעלנע אַ זעלטענהייט און מיט זיי צאַצקעט מען זיך.

דערצעהלט לודוויג לואיסאָן וועגען אַ יודישען געלעהרטען, וואָס לעבט ווי אַ יוד אָפען און זעלבסטפערשטענדליך, און האָט די בעסטע פריינד צווישען קריסטען, ער איז אינטערעסאַנט פאַר זיי אַלס יוד, זיי אַכטען אין איהם דאָס יודישע.

יעדער מענש פערמאָגט אַ ביסעל גוטע און קלוגע נייגעריגקייט, יעדען מענשען איז אינטערעסאַנט צו זעהען עפּעס אָריגינעלעס און עפּעס נייעס.

מענשען מאַכען ווייטע רייזעס, כדי צו בעקאָנען זיך מיט פרעמדע קולטורען, מיט'ן לעבען פון פרעמדע פעלקער.

וואָס פאַר אַ בעזונדער אינטערעס קאָן האָבען, למשל, אַן אַמעריקאַנער, צו בעקאָנען זיך נאָהענט מיט אַ יודען, וואָס איז אַן אַמעריקאַנער ווי זיי?

מיר האָבען זיך די לעצטע יאָהרען בעוויזען פאַר דער וועלט מיט אַ ביטעל אונזער אייגענער קולטור און די פרעמדע וועלט האָט געעפענט ברייט די אויגען פון פערוואונדערונג; אונזערע מאָדערנע יודישע טעאַטערס די „הבימה“ און דער מאָסקווער יודישער קאַמער־טעאַטער האָבען אויפגעוועקט דעם גרעסטען אינטערעס אין אַלע פרעמדע לענדער, זיי האָבען דערזעהען עפּעס אַזעלכעס, וואָס איז פאַר זיי ניי, עפּעס אַזעלכעס, וואָס זיי פערמאָגען נישט.

מען האָט אין דער פרעמדער פּרעסע די לעצטע יאָהרען נישט געשריבען אַזוי פיל און מיט אַזאַ טיפען אינטערעס וועגען אייגענע טעאַטערס ווי וועגען די נייע יודישע טעאַטערס.

עס איז קלאָר, אַז מיר קאָנען אויפוועקען אינטערעס און אַכטונג צו אונז נאָר מיט אונזער אייגענס, מיט אונזער אייגענאַרטיגקייט און מיט אונזער ריין־נאַציאָנאַלער שאַפונג.

מיט דעם, וואָס מיר וועלען געבען די אַמעריקאַנער נאָך אַ מיליאָן אַמעריקאַנער, אָדער די ענגלענדער נאָך עטליכע צעהנדליג טויזענד ענגלענדער, וועלען מיר זיי נישט בערייכערן גייסטיג, מיט אונזער אָרים ביסעל אייגענס וועלען מיר זיי מעהר בערייכערן:

פערשטעהט זיך, אַז לודוויג לואיסאָן געהט נישט אַזוי ווייט, ער קאָן ווייט נישט געהן, ווייל ער איז דאָך אַסימילירט און די גרעניצען צווישען אייגענס און פרעמדס זענען בײ איהם אַזוי גוט ווי אָבגעווישט.

די ליידען פון דעם אַסימילירטען יודען!

ער שטעהט אין שפּיגעל און קוקט אויף זיין נאָז...

אַ פרעמדע נאָז. פון יודישקייט קאָן מען זיך לייכט בעפרייען, זי לויפט נישט נאָך, זי רייסט נישט פאַר די פּאָלעס און הענגט זיך נישט אָן מיט גוואַלט איינעם אויפ'ן האַלז, אָבער די נאָז האָט זיך אַוועקגעזעצט אויפ'ן סאַמע מיטען פון פּנים און מען קאָן מיט איהר גאָרנישט טון.

ער שטעהט, דער אַסימילירטער יוד, בײם שפּיגעל און זעהט זיינע שוואַרצע האָר...

קוקט ער מיט טיפער קנאה אויף די בלאָנדע קעפּ פון די גוים.

און אָנגעשפּיצט און אָנגעשאַרפט זיינע חושים; כסדר דוכט זיך איהם, אַז זיין יודישקייט שפּאַרט אַרויס פון איהם, און מיט אַ גיהנום פון פינסטערן חשד טראָגט ער זיך אַרום. ער איז אַלעמען חושד, אַז מען בעציהט זיך צו איהם עפּעס אַנדערש, כסדר דוכט זיך איהם, אַז מען איז צו איהם עפּעס קאַלט, צוריקגעצויגען און גאוה'דיג.

קומט ער זיך צונויף מיט קריסטען, ווערט זיין געהער אַזוי שאַרף, אַז ער דערהערט די דינסטע איראָניע אין זייער שטים, זיין ראיה ווערט אַזוי שפּיציג, אַז ער דערזעהט די סאַמע דינסטע ליניע פון פעראַכטונג, וואָס לעגט זיך אויס בײ די קריסטען אין ווינקעל פון מויל.

ער געהט אויף די שפּיץ־פינגער און איהם דוכט זיך, אַז זיינע טריט מאַכען אָן אַ טומעל, ער רעדט שטיל און איהם דוכט, אַז זיין שטים גרילצט און גראַגערט און פערטויבט אַלעמען.

ער איז איידעל, ער איז נאָכגעביג, ער איז ווייך ווי פּוטער און איהם דוכט זיך, אַז ער איז פערביסען, אַז ער שטעכט אַלעמען מיט בייזע ווערטער און אַז ער דעבאַטירט כסדר.

ער וויל זיין עהרליך, ער איז עפּעס מחויב מעהר פון אַלעמען צו זיין עהרליך, ער דאַרף זיין דער מוסטער פון אַן'עהרליכען, האָט ער מורא, אַז

(ענדע—זעה 7־טע זייט)

קריזיס פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פראַנקרייך.

פּ אַ ר י ז. (י.ט.א.) דאָ איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען מיט'ן אָנטייל פון 30 פאָרשטעהער פון פערשידענע לאָקאַלע אָרגאַניזאַציעס, אַ זיצונג פון ראַט פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אין פראַנקרייך. די זיצונג איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אונטער'ן פאָרזיץ פון דר. וויקטאָר יאַקובסאָן. דר. סעגאַל האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער פעדעראַציע און האָט דערמאָנט וועגען די שוועריגקייטען, וועלכע ווערען געמאַכט די יודישע עמיגראַנטען קיין ארץ־ישראל דורכ'ן ענגלישען קאָנסול אין פּאַריז. נאָכדעם איז אויסגעהערט געוואָרען אַ בעריכט וועגען דער פינאַנציעלער לאַגע פון דער פעדעראַציע און דער שקל־אַקציע. נאָך די בעריכטען האָט זיך ענטוויקעלט אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פּראָפ. קולישער, זלאָטאָפּאָלסקי, לעאָ מאָצקין, ד"ר אָפּאַטשעווסקי א. אַנד.

די רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז פיל פראַנצויזישע יודען פערלאָזען די ציוניסטישע בעוועגונג; דער געוו. פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אַדוואָקאַט קאָרקאָס האָט פערלאָזען זיין אַמט, מאָטיווירענדיג דאָס דערמיט, אַז די פראַנצויזישע יודען זענען נאָך נישט ווי געהעריג צוגעגרייט צו די ציוניסטישע פּאָסטולאַטען. לעאָ מאָצקין האָט ערקלערט, אַז די בעוועגונג ווערט אָפּגעשוואַכט צוליב די אינערליכע רייסענישען, צו וועלכע מען מוז ענדליך מאַכען אַ סוף.

טויזענד פערזאָן בעקומען בירגערשאַפט אין ארץ־ישראל.

י ר ו ש ל י ם (י.ט.א.) אין משך פון חודש דעצעמבער פון יאָהר 1928 האָבען 1005 פערזאָן בעקומען בירגערשאַפט־רעכט אין ארץ־ישראל. סך־הכול זענען אין משך פון די לעצטע 3 חדשים אַרויסגעגעבען געוואָרען 2,678 בירגערשאַפטס־סערטיפיקאַטען.

די תביעה פון דער פּרינצעסין פּאַלעי

געגען דער סאָוויעטישער רעגירונג.

פּ אַ ר י ז. (י.ט.א.) דער בעקאַנטער יודישער אַדוואָקאַט סליאָזבערג האָט איבערגענומען די פערטיידיגונג פון דער פּרינצעסין פּאַלעי אין איהר בעקאַנטען פּראָצעס געגען דער סאָוויעטישער רעגירונג, וועלכע האָלט בײ אויספערקויפען אין לאָנדאָן איהרע ווערטזאַכען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

24 דאָנערשטאג — י״ג שבט תרפ״ט

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.30
זון-אונטערגאנג 4 06

א רחמנות אויפ׳ן בעל הבית...

א סענסאַציאָנעלער פסק-דין וועגן אַן עקסמיסיע.

(וו) דאָס געריכט האָט נעכטען בעהאַנדעלט אַ זעהר אינטערעסאַנטען עקסמיסיע-פּראָצעס.

אין הויז אויף וואָלטשאַנסקא 57 וואוינט שוין פון פאַר דער מלחמה אָן אַ געוויסע פרוי וואָלטשאַק.

בעת דער מלחמה האָט מען ביי דער וואָלטשאַק פון די 2 צימער און קוך רעקווירירט איין צימער און קוך פאַר עפּעס אַ באַהן-בעאַמטען, וועלכער האָט די צייט, וואָס ער האָט געוואוינט, רעגולער געצאָהלט דירה-געלד, און אַ געוויסער צייט אַרום איז דער באַהן-בעאַמטער אַרויסגעפאָהרען, און דעם שליסעל פון זיין דירה איבערגעגעבען דעם הויז-פערוואַלטער לאַפּינסקי. די וואָלטשאַק האָט נישט בע-וויזען זיך אַרומצוזעהן, אַז איהר לאָקאַטאָר איז אַרויסגעפאָהרען, ווי עס האָט זיך אַריינגעצויגען אַ צווייטער, אַ געוויסער אַלטמאַן. עס האָט זיך אַר-רויסגעוויזען, אַז די ווירטסלייט פון׳ם הויז, די ברי-דער מאַנעבערג האָבען פערדונגען די טייל דירה, וועלכער דער באַהן-בעאַמטער האָט פערלאָזט, דער פירמע „יעלין און רוזאַמין“, און די פירמע האָט די דירה אָפּגעגעבען זייער אַנגעשטעלטען — אַלט-מאַן. אַזוי אַרום האָט דער בעל-הבית פון הויז אָהן דער צושטימונג פון דער פרוי וואָלטשאַק פער-דונגען אַ טייל פון איהר וואוינונג.

די וואָלטשאַק האָט צוליב דעם איינגעקלאָגט דעם בעל-הבית פון הויז, די פירמע „יעלין און רוזאַמין“ און דעם ה׳ אַלטמאַן אויף עקסמיסיע.

דאָס געריכט האָט אַרויסגעטראָגען אַ פּסק דין, לויט וועלכען אַלע בערופענע קריגען עקסמיסיע פון דער וואָלטשאַק׳ס דירה.

דער פּסק-דין, לויט וועלכען דער בעל-הבית פון הויז קריגט אַן עקסמיסיע פון דער וואוינונג פון זיין לאָקאַטאָר, האָט אַרויסגערופען אַ פערשטענד-ליכע סענסאַציע, אין די לאָקאַטאָרישע, ווי אויך ווירטסלייט קרייזען.

געכאַפּט נאָך 2 געפעהרליכע באַנדיטען

ביי א וואלד-וועכטער הינטער ליוטאָמירסק.

(וו) די באַנדיטען-אָנפאַלען אין לאָדזער קרייז, דער מאָרד פון לייב קאַלניעוש אין קאָנסטאַנטין, דער אָנפאַל אויף וואָלקאָוויטש׳ען אין אַלעקסאַנ-דער, און אויפ׳ן פּאָלוואַרק סלאָוואווו הינטער אַ-לעקסאַנדער — האָבען, ווי מיר האָבען שוין מיט-געטיילט, געשטעלט אויף די פיס די גאַנצע לאָדזער פּאָליציי.

מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק האָט זיך דער פּאָליציי איינגעגעבען אָנצוטרעפען אויפ׳ן שפּור פון דער באַנדע און אַרעסטירען, ווי מיר האָבען בשעתו מיטגעטיילט, דעם 21-יעהריגען יוזעף קאַטשמאַרעק פון דאָרף רעכטאַ הינטער שעראַדז, דעם 26-יעה-ריגען פראַנציזשעק גזשעליאַק פון דאָרף גורא, לענ-טשיצער פּאָוויאַט. יודל זינגלבערג פון אַלעקסאַנ-דער (וויאַטראַטשנא 10), פראַנציזשעק דאָמינישעק פון לאָדז, וואָלטשאַנסקא 21).

די באַנדיטען האָבען בעמערקט, אַז זיי ווענען אַרומגערינגעלט, און בעשלאָסען נישט לייכט צו פערלירען זייער פרייהייט. עס איז ענטשטאַנען אַ שיסעריי, בעת וועלכער עס זענען געפאַלען איינציגע פערוואונדעטע. דאַן האָבען זיך צוויי פּאָליציאַנטען: כילינסקי און ניקיעל, פּויזענריג אויף דער ערד, זיך צוגעשלעפּט הינטער-הייעלעך און אומבעמערקט צו די באַנדיטען און זיי ענטוואָפענט, פון פאַרנט ווענען דערווייל אָנגעלאָפען נאָך פּאָליציאַנטען, און מען האָט די באַנדיטען אַרעסטירט.

בעת דער רעוויזיע האָט מען געפונען ביי זיי עטליכע רעוואָלווערען און 2 זעקלעך מיט קוילען צו די רעוואָלווערען.

ביידע אַרעסטירטע באַנדיטען ווענען גוט בער קאַנט דער פּאָליציי און ווענען שוין עטליכע מאָל גע׳משפּט געוואָרען פאַר באַנדיטען-אָנפאַלען.

ווען מען האָט אַלע איבערגערמאָהנטע אַריינ-געזעצט אין טורמע, האָבען די באַנדיטען-אָנפאַלען אָבער נאָך נישט אויפגעהערט. זיי האָבען זיך נאָר איבערגעטראָגען אין אַנדערע טיילען פון לאָדזער קרייז. דאָס האָט בעוויזען, אַז די הויפּט-לייט פון דער באַנדע זענען נאָך אויף דער פריי, און די פּאָליציי האָט אונטערגענומען אַ שטאַרקע אַקציע, די באַנדיטען צו ליקווידירען.

נעכטען האָט אַ גרויסע אָפּטיילונג פון מונדיר און געהיים-פּאָליציי אַרומגערינגעלט אַ גרויסען שטח פון לאַסקער קרייז, וואו די באַנדיטען האָבען לעצ-טענס בעל-הבית׳עוועט, און אין דאָרף יאַנאָוויצע הינטער לוטאָמירסק, ביים וואַלד-וועכטער, אָננע-טראָפען אויף די באַנדיטען אַדאַם קאַטשמאַרעק און ראָמאַן שטשעטינסקי.

די באַנדיטען האָבען בעמערקט, אַז זיי ווענען

אן אויפרייס מיט א פייער

שיער נישט א קאטאסטראפאלע שרפה.

(—) נעכטען 6 אַ זייגער אין אָוונד איז אין דער „לאָדזער האַנדעלס-געזעלשאַפט“ אָנגעקומען אַ גרויסער טראַנספּאָרט אייל אין באַהן-ציסטערנע, וועלכען מ׳האָט אָנגעהויבען צו צוגיסען אין פעסער.

פּלוצלונג איז פאָרגעקומען אַן אויפרייס, און ס׳האָבען זיך אָנגעכאַפּט עטליכע פעסלעך אייל און בענזין, וועלכע ווענען געשטאַנען אויפ׳ן פּלאַץ.

עס זענען אַרויסגערופען געוואָרען עטליכע אָפּ-טיילונגען פון די פייערלעשער, וועלכע זענען אין 3 מינוט אַרום שוין געווען אויפ׳ן אָרט

אַ דאַנק דער ענערגישער אַרבייט פון די פייער לעשער, און די אַרבייטער פון דער האַנדעלס-געזעל-שאַפט, איז געלונגען די שרפה צו דערשטיקען גלייך אין אָנהויב, און צו פערהיטען פון אַ גרויסער קאַטאַסטראָפע, ווייל אויפ׳ן פּלאַץ פון דער האַנ-דעלס-געזעלשאַפט געפינען זיך נאָר לייכט-ברענענ-דע און אויפרייס-מאַטעריאַלען.

די שרפה איז ענטשטאַנען צוליב דעם נישט-פאָרזיכטיגען בעגעהען זיך מיט פייער.

א שטיקעל ארבייט פון א שאפער

שיכור׳הייט האט ער שווער פערוואונדעט דריי פערזאָן.

(—) עהערגעכטען אַרום האַלב 12 אַ זייגער ביינאַכט איז אויף נאַוואָמיעסקאַ גאַס, נעבען נו-מער 27, ענטשטאַנען אַ שרעקליכער פּאַניק, וועל-כע איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך אַ שיכור׳ן שאָפער.

די דאָזיגע מהומה האָט געבראַכט אַ״ש 3 קרבנות.

פון פּרייוואַט-פּלאַץ איז געפאָהרען אַ טאַק-סובקע, וועלכע האָט געמאַכט משוגענע קונצען פאָהרענדיג פון רעכטס אויף לינקס און ווידער צו-ריק. דאָס האָט אַרויסגערופען אַ מהומה צווישען די דורכגעהער, און אויך די טראַמוואַי-בעוועגונג האָט זיך געמוזט אָפּשטעלען.

דאָס האָט בעמערקט אַ פּאָליציאַנט און האָט מיט אַן אַנדערע טאַקסובקע געוואָלט פערהאַלטען דעם שיכור׳ען שאָפער.

דער באמת שיכור׳ער שאָפער האָט געוואָלט ענטלויפען מיט זיין אויטאָ, אָבער ער האָט דאָס געמאַכט אַזוי אומגליקליך, אַז ער איז אַריינגעפאָה-רען מיט׳ן אויטאָ אויפ׳ן טראָטואַר פון הויז נאָוואָ-מיעסקאָ 27.

דערביי זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען פאָלגענדע דריי פערזאָנען: סטאַניסלאַוו בראָשטשינ-סקי פון זאַקאָנטנאַ 41, משה גוטבוים, קרוטקא 6 און אפרים מילעווסקי, בערעק יאָסעלעוויטש 6.

אלע דריי פערוואונדעטע זענען אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אויף דרעוונאָווסקאַ גאַס.

דער שאָפער איז אַרעסטירט. ער איז געווען טויט שיכור.

אלגעמיינע-פערזאמלונג פון „יתומים-הויז“ זגערזשער 40

בעשליסט צו בויען אַן אייגענעם בנין אין טושינער וואלד.

אונטער פאָרזיץ פון ה׳ סעמיאַטיצקי איז פאָר-געקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון יתומים-הויז, זגערזשער 40.

פון בעריכט וואָס עס האָט אָפּגעגעבען דער סעקרעטאַר ה׳ פוטערהענדלער, איז צו זעהן, אַז דאָס בית-היתומים האָט אין דער בעריכטס-צייט געהאַט איינקונפטען 70,000 זל. הערפון איז איינ-געפלאָסען 20 פּראָצ. פון דער וואָיעוואָדזטווע, מאַ-גיסטראַט און קהלה און 80 פּראָצ. פון אונטער-נעהמונגען און מיטגלידס-אָפּצאָהל. אין יתומים-הויז ווערען ערצויגען און אויסגעהאַלטען 70 יתומים און יתומות. לערך 30 קינדער בעזוכען יודיש-נאַציאָנאַלע בילדונגס-אַנשטאַלטען, ווי דאָס יודישע גימנאַזיום, קאַצענעלסאָנ׳ס שולע, שלום-עליכם שולע א. אַז. די איבריגע לערנען אין די „פּאָוושעכנע“ שולען.

איבער דעם בעריכט האָט זיך ענטוויקעלט אַ מיינונגס-אויסטויש און בעת-מעשה האָבען די פער-זאַמעלטע זיך אַרויסגעזאָגט דערפאַר, אַז די פער-וואַלטונג פון יתומים-הויז זאָל קינדער פון די פּאָווש-שעכנע שולען אַריבערפיהרען אין די נאַציאָנאַלע לעהר-אַנשטאַלטען.

דער פערוואַלטונג איז לסוף אויסגעדריקט גע-וואָרען דאַנק און אָנערקענונג פאַר די לייסטונגען לטובת דער אינסטיטוציע.

אַ קורצע דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען דער ענין וועגן בויען אַן אייגענעם בנין פאַר׳ן יתומים-הויז. די אינסטיטוציע בעזיצט אין טושינער וואַלד 28,000 מעטער לאַנד מיט וואַלד און אויף דעם באָדען זאָל, לויט דעם בעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג, דעם קומענדיגען חול-המועד פּסח גע-לעגט ווערען דער גרונד-שטיין פאַר אַ געביידע, אין וועלכער עס זאָל אויפגעהאַלטען ווערען די שוואַ-כערע קינדער. אין שייכות דערמיט האָבען די אָנוועזענדע מיטגלידער אויפ׳ן אָרט זיך בעשטייערט מיט אַ גרויסע צאָהל ציגעל און בוי-מאַטעריאַלען.

דערויף איז בעשלאָסען געוואָרען אין מערץ ה. י. צו פייערן דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון יתומים-הויז.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דאָס יתומים-הויז, זגערזשער 40 בליבט ווייטער מיטגליד אין דער צענטראַלע פאַר יתומים-פערזאָרגונג אין פּוילען. ווי אויך אין דער לאָדזער אָפּטיילונג און פיהרט ווייטער די טעטיגקייט אויטאָנאָם.

צום שלוס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג פון פאָלגענדע ה״ה: מ. רייבענבאַך, פוטערהענדלער, ש. סאַלאָמאָנאָוויטש, פיימאַן, גאָט-העלף, גאָלדאַר, רייכמאַן, ראש, האָפּשפּיגעל, סעמ-יאַטיצקי, סיליק, קוטשינסקי.

אנדערהאלבען יאהר תפיסה

פאר ברענגען צו א באהן-קאטאסטראָפע.

(2) נעכטען האָט דאָס קרייז-געריכט בעט-טראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם דיזשורנעם פון דער באַהן-בעוועגונג אויף דער סטאַציע גאַלקובעק, דער 32-יעהריגער סאַטורנין ביאַלי.

ביאַלי איז בעשולדיגט געוואָרען אין ברענגען צו אַ באַהן-קאַטאַסטראָפע, צוליב דעם, וואָס ער האָט אַרויסגעגעבען שלעכטע פעראָרדנונגען.

די דאָזיגע קאַטאַסטראָפע איז פאָרגעקומען דעם 28. יולי 1928, און דעמאָלט זענען 3 וואַ-גאָנעם צושמעטערט געוואָרען, איין באַהן-אַרבייטער, יוזעף מאַליצקי, איז דערהרג׳עט געוואָרען און עט-ליכע זענען פערוואונדעט געוואָרען.

די אויספאָרשונגס-קאָמיסיע, וועלכער איז דע-מאָלט אַרויסגעשיקט געוואָרען אויפ׳ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע, האָט פעסטגעשטעלט די שולד פון דיזשורנעם ביאַלי.

דער בעשולדיגטער האָט זיך נישט מודה געווען אין זיין שולד. דאָס געריכט האָט איהם פער׳משפט אויף אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע.

ערשט אין פעברואַר

וועט מען אנהויבען צו פערטיילען די פראדוקטען פאר די ארבייטסלאזע.

(ב) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז דער מאַגיסטראַט צוגעטרעטען צו רעגיסטרירען די אַרבייטסלאָזע, וועלכע בעקומען נישט קיין אונטערשטיצונג פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד און וועל-כע האָבען דאָס רעכט צו בעקומען אונטערשטי-צונג מיט לעבענס מיטעל-פּראָדוקטען.

אַזוי-ווי די רעגיסטראַציע איז אַ גאַנץ פער-שווערטע, און נאָכדעם וועט מען נאָך אָנהויבען צו פערטיילען די טאַלאָנען אויף די פּראָדוקטען און אויף קוילען, וועט די פערטיילונג פון די פּראָדוקטען זיך אָנהויבען ערשט אין פעברואַר.

פראטאקאלען פאר נעהמען צו הויכע פרייזען אין רעסטאראנען

(2) די פּליה-אָפּטיילונג פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע קאָנטראָלירט איצט אַלע רעסטאָראַנען, צי מ׳נעהמט נישט קיין טייערערע פרייזען פאַר מיטאָגען, ווי דאָס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דורך דער שטעטישער סטאַראָסטווע.

אין עטליכע רעסטאָראַנען איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די בעזיצער האַלטען זיך נישט אָן דעם פּרייז-קוראַנט, און געגען זיי זענען צוגוּיפּ-געשטעלט געוואָרען פּראָטאָקאָלען.

א פעראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטעריום

וועגען נאָמענטליכע ענדערונגען אין מאַטורעס.

(וו) דאָס שול-קוראַטאָריום האָט אויפ׳ן גרונד פון אַ פעראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטעריום בע-פוילען די שול-דירעקציעס, אַז זיי זאָלען נישט מאַכען קיינעם קיין שוועריגקייטען ביים ענדערן אין די מאַטורעס פערשידענע פעהלערן אין נאָמען, געבורטס-טאָג, אַדרעס א. אַז. וו.

ביז איצט האָבען די שול-דירעקציעס אַזעלכע ענדערונגען נישט געוואָלט מאַכען.

בוי-קרעדיטען

וועט קיינער, אויסער דעם מאַגיסטראַט נישט בעקומען.

(מ) אויף דער לעצטער זיצונג פונ׳ם קאָמי-טעט פונאַנצובויען די שטאָט, איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען פערטיילען די קאָנטי-גענט קרעדיטען אויפ׳ן יאָהר 1929. אַזוי ווי די קרעדיטען אויפ׳ן נייעם יאָהר זענען נישט גרעסער ווי די פאַראַיאָהריגע ד. ה. 6,745,000 און דער בוי-ביודזשעט זעהט פאָראויס מינימום 19 מיליאָן — איז די פראַגע פון פערטיילען די קרעדיטען אַ גאַנץ שווערע.

די פאַך-קאָמיסיע האָט פאָרגעלעגט אַ ליסטע פון די, וועלכע דאַרפען בעקומען בוי-קרעדיטען, עס זענען אַקצעפּטירט געוואָרען נאָר די נויטיגסטע.

דער קאָמיטעט האָט בעשלאָסען, אַז דער גאַנצער קרעדיט-קאָנטיגענט פון די יאָהרען 1929 און 1930 זאָל איינגאַנצען צונעהמען די בוי-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט.

אנ׳אדוואקאט צו פערטיידיגען ארבייטער-עולות.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אָנהויבען די טעטיגקייט פון די אַרבייטער-געריכטען, האָבען די פּראָפעסיאָנעלע קלאַסען-פעראיינען אַנגאַזשירט אַ ספּעציעלען אַדוואָקאַט, וועלכער וועט אויפ׳ן געביט פון די אַרבייטס-געריכטען פערטיידיגען די אַרביי-טער און פערטיידיגען די פּאָסטולאַטען פון פעראיין.

אַלס אַדוואָקאַט פון די קלאַסען-פעראיינען איז בעשטימט געוואָרען אַדוו. ראַטמ. הארטמאַן.

א יודישער פריזיער-צעך איז לאָדז.

ביי די לאָדזער יודישע פריזיער-מייסטער איז שוין לאַנג דיסקוטירט געוואָרען די צעכען-פראַגע. פיל יודישע פריזיער-מייסטער האָבען דעריבער זיך געוואָלט אַנשליסען אין דעם אַלגעמיינעם פריזיער-צעך אין לאָדז. די בעמיהונגען אַנגענומען צו ווערען אַלס צעך-מיטגלידער זענען געווען אומזיסט, ווייל די קריסטליכע צעך-מייסטערס האָבען נישט צוגעלאָזען קיין יודען. דאָס האָט בעוואויגען די יודישע פריזיער-מייסטער צו נעמען אויף זיך די אויפגאַבע פון גרינדען אַ יודישען פריזיער-צעך.

מאָנטאָג אין אָוונד איז לאָקאַל פון האַנדווערקער-טערבאַנד (פאָלודניאָוואַ 4) פאָרגעקומען די אָרגאַניזאַציאָנס-פערזאַמלונג פון יודישען פריזיער-צעך. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט ה' ראַדאָשיצקי.

די אַנוועזענדע 39 פריזיער-מייסטער האָבען אָנערקענט די נויטוועגדיגקייט פון אַ יודישען פריזיער-צעך און אויפ'ן אָרט זיך פערשריבען אַלס גרינדונגס-מיטגלידער. די איבריגע לאָדזער יודען-פריזיער וועלען איצט האָבען די מעגליכקייט זיך צו דעקלאַרירען אַלס צעך-מיטגלידער. אַלע יודען טרעטען אַרויס פון אַלגעמיינעם פריזיער צעך.

די אָפיציעלע גרינדער פון יודישען פריזיער-צעך זענען די ה"ה באַק, שאָטבראָט, פוקס, קאָפּלאָוויטש און קאָהן.

לאַניוּכאַ'ס פראָצעס -- דעם 21 פעברואַר.

(—) אויף דער לעצטער ווירטשאַפטליכער זיצונג פון לאָדזער קרייז-געריכט איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע פון דעם מערדער פון פאָרפאַלק טישער און פון דינסט-מיידעל בראָוועסקאַ, סטאַניסלאַוו לאַניוּכאַ.

דער טערמין פון פראָצעס איז ענטגילטיג בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 21. פעברואַר 1929. דעם פראָצעס וועט פיהרען דער וויצע-פאָרזיצענדער פון קרייז-געריכט בראָניסלאַוו וויטקאָווסקי, אַלס בעשולדיגער וועט אַרויסטרעטען פראָקוראָר הערמאַן.

עהערגעכטען האָט דער ריכטער קאָזלאָווסקי אין דער טורמע-קאַנצעלאַריע איבערגעגעבען לאַניוּכאַ'ן דעם בעשולדיגונגס-אַקט.

דער אַדוואָקאַט האָפּמאַקל, צו וועלכען לאַניוּכאַ'ס משפחה האָט זיך געווענדעט וועגען איבערנעהמען די פערטיידיגונג, האָט זיך דערפון אָפּגעזאָגט.

לאַניוּכאַ אַליין וויל נישט קיין שום פערטיידיגער און ערקלערט, אַז ער וועט זיך אַליין פערטיידיגען.

די שעהנסטע נאַכט פון אַ גאַנץ יאָהר

וועט זיין די נאַכט פון דער „פרעסע-רעדוּטע".

אין דער נאַכט פון 11-טען אויפ'ן 12-טען פעברואַר וועט אין פילהאַרמאָניע-זאַל פאָרקומען די גרעסטע סענסאַציע, וואָס לאָדז האָט נאָר אַמאָל געזעהען. עס וועט נעמליך אויף דער פרעסע-רעדוּטע א. נ. „שלוס פון קאַרנאַוואַל" ווערען אויסגעוועהלט אַ קעניגין. די דאָזיגע פרעהליכע און סענסאַציאָנעלע איבעראַשונג איז טאַקע איצט דער שמועס פון גאַנץ לאָדז. עס ווערט צוגעגרייט אַ ספּעציעל פייערליכע צערעמאָניע, ווי עס פאַסט פאַר דער קרוינונג פון אַ קעניגין.

ווי מיר דערוויסען זיך ווערט פאַר דער קעניגין מיט איהר הויף-סוויטע אויך צוגעגרייט אַ גאַנצע רייהע איבעראַשונגען. איינע פון די ערשט-קלאַסיגע דאַמען-שיך-געשעפטען האָבען שוין מנדב געווען פאַר די קעניגליכע פיס אויסנאַהם-שיינע פאַנטאָפעלעך. אַנדערע פירמעס האָבען אויך שוין צוגעזאָגט זייערע מתנות, אַזוי, אַז די קעניגין מיט איהר הויף-סוויטע וועט מאַכען אַ לעבען, ווי גאָט אין פראַנקרייך.

פאַר די נישט קעניגליכע געסט ד. ה. פאַר די בעזוכער פון דער פרעסע-רעדוּטאַ ווערט צוגעגרייט אַ רייך פערזעהענער בופעט, צו ביליגע פרייזען. צוויי אָרקעסטערס, דער זאַל וועט זיך באָדען אין גרינס, אַ רולעטקע פון מאָנטע-קאַרלאָ. מיט איין וואָרט — אַ נאַכט, וואָס האָט נישט איהר גלייכען אין די אַ"ע ביזאיצטיגע קאַרנאַוואַל-נעכט— דאָס וועט זיין די נאַכט פון דער „פרעסע-רעדוּטע".

די „זעזאָניעס"

אויף הכנסה-שטייער.

(2) דעם 15. פעברואַר ענדיגט זיך דער טערמין פון אָפּגעבען „זעזאַניעס" אויף הכנסה-שטייער.

די „זעזאַניעס" דאַרפען אָפּגעבען די האַנדעלס-אונטערנעהמונגען פון 1-טער און 2-טער קאַטעגאָריעס און אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען פון 1-טער ביז דער 5-טער קאַטעגאָריע.

פיר טאָג פריי אין די שולעס

צווישען ערשטער און צווייטער העלפט פון שול-יאָהר.

(—) נעכטען אין דער פריה האָט דאָס לאָדזער שול-קוראַטאָריום בעקומען אַנ'אָפיציעלע מיטטיילונג פון בילדונגס מיניסטעריום וועגען איבעררייסען דעם שול,אונטעריכט דעם 1, 2, 3 און 4 פעברואַר.

די דאָזיגע פעראָרדנונג איז חל אויף אַלע שולען אין לאָדז.

א וואולקאנישע נאטור

און אַ „נאַטאַן דער וויזע" אויף שווינדלערייען.

(וו) אין די לאָדזער סוחר'ישע קרייזען האָט געמאַכט אַ רושם די ידיעה וועגען אַרעסט פון אַ געוויסען נאַטאַן וואולקאַן פון אַשוויענטשים.

וואולקאַן איז אַרעסטירט געוואָרען אין ביעלסק, וואו ער איז בעגאַנגען גרויסע וועקסעל-שווינדלערייען. ער האָט די סוחרים אין ביעלסק דערציילט, אַז ער עפענט אין דזשעדזשיץ אַנ'אייגען געשעפט און אויף דעם סמך געקויפט סחורות און געצאָהלט מיט פאַלשע וועקסלען.

וואולקאַן האָט בשעתו אויך אין לאָדז געמאַכט דיזעלבע שווינדלערייען, און פון זיינע אָפּפערס האָבען געליטען אַ רייהע לאָדזער פירמעס.

סחורות-אויסטויש מיט רוסלאַנד

אויף 700.000 גאָלד-רובעל.

(—) אין דער נאָהענטסטער צייט זאָל צווישען די פוילישע עקספּאָרטערען און די סאָוויעטישע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס געשלאָסען ווערען אַ טראַנזאַקציע וועגען אויסטוישען פערשידענע סחורות אויף אַ סומע פון 700 טויזענד גאָלד-רובל.

די סאָוויעטען זאָלען איינקויפען טעקסטיל-סחורות, דערפאַר וועלען זיי צושטעלען טאַבאַק-בלעטער פאַר'ן מלוכה'שען טאַבאַק-מאָנאָפּאָל.

דער גרעסטער טייל פון טעקסטיל-סחורות, וואָס וועלען אַרויסגעשיקט ווערען קיין סאָוויעט-רוסלאַנד וועלען זיין פון לאָדז.

מיט דער פערמיטלונג אין דער דערמאָנטער אַקציע פערנעהמט זיך די געזעלשאַפט פאַר האַנדעל מיט רוסלאַנד „פּאָלראָס".

איינגעפאַלען אַ וואַנד

און צוקאַלעטשעט אַנ'אַרבייטער.

(2) אין דער ציגעלגיע פון קאָטשמאַרעק אויף הויזלער 13 איז איינגעפאַלען אַ וואַנד און צוגעדריקט דעם אַרבייטער באָלעסלאַוו ביעלעץ, ביי דעם אומגליקליכען זענען צובראָכען געוואָרען ביידע פיס.

מ'קינדיגט נאָך 25 פאַרמאַצעווטען אין דער קראַנקען-קאַסע.

(ב) אויף דער לעצטער זיצונג פון קראַנקען-קאַסע-פערוואַלטונג איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען רעאָרגאַניזאַציע פון די קאַסע-אַפּטייקען.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו קינדיגען אָך 25 פאַרמאַצעווטען און אַריינצופיהרען איינינגע ענדערונגען, כדי צו פערשנעלערען די אַרבייט.

פערוואונדעט ביי דער אַרבייט.

(וו) אין יאָהנס אייזען-גיסעריי זענען נעכטען פערוואונדעט געוואָרען, בעת דער אַרבייט, די אַרבייטער אַדאָלף טאַטעל,סטאַניסלאַוו מאַיעשקעוויטש.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעץ.

מיט'ן אַנטייל פון די ליבלינגס-אַרטיסטען באָריסאָווא, ראַבינאָוויטש און די בעקאַנטע פּרימאַדאָנאַ נאַדיא קאַרעני

כדי צו געבען די מעגליכקייט די פילע הונדערטער מענשען, וואָס האָבען נישט בעקומען קיין בילעטען אויף די הערליכע אויפפיהרונג פון גרויסען מייסטערווערק פון בעוואוסטען שרייבער ש. אַנ-סקי, ווערט געשפּילט נאָך 4 מאָל

צו פּאָפּולערע פרייזען פון 1 ביז 2.50 זל.

זונטאָג, דעם 27-טען, 4 נאָכמיטאָג, מאָנטאָג, דעם 28-טען, דינסטאָג, דעם 29-טען און מיטוואָך, דעם 30-טען, 9 אין אָוונט

דער דבוק!

מיסטישע לעגענדע אין 3 אַקטען פון ש. אַנ-סקי, אויפגעפיהרט לויט דער קאָנצעפּציע פון דוד הערמאַן דורך ד. האַמבורגער.

זונטאָג, דעם 27-טען, 9 אַ זייגער אין אָוונט - דער גרויסער אַמעריקאַנער שלאַגער

אויף דער שוועל פון גליק

אין 3 אַקטען מיט 15 נומערן געזאַנג און טענץ פון זילבערג. רעזשי: ל. ראַבינאָוויטש. נייע נעגער=טענץ, אויסגעפיהרט פון בעוואוסטען טענצער מיעטש. קורקאָווסקי.

צום שלוס: אַ גרויסע קאָנצערט-אָפּטיילונג מיט'ן אַנטייל פון נאַדיא קארעני, י. ראַקאָוו און ה. באַלבירסקי.

די הכנסה געהט לטובת דער „הכנסת חתנים וכלות" פעטריק. 59. לאָדזער יודישע נסתרים.

ס'נעמט אַנטייל (לויט א. ב.) סאָליסטן: בעזמאַן, באָריסאָווא, נאַדיאַ קאַרעני, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, פאָדערמאַן, קאַמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, מאַסקאָוו, נייהויז, פּאָלאַנסקי, ישראל קאַמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.

אַדמיניס.: מ. אַרנוואַלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאַן. בילעטען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

אַנאָנס! אין פאַרבעריייטונג: „דער גאָלדענער סאָלדאַט", „די דריי כלות"

זייט פאָרזיכטיג!

ביים איינקויפען פיטלינגען דאַרף מען דורכאויס אַכטונג געבען אויף דעם קעסטעל מיט'ן אויפשריפט

„NORDIA HAWE"

ווייל זיי זענען אָנערקענט איבעראַל אַלס די בעסטע און געשמאַקסטע. 8968

אָפּגעברענט א גאַרן-לאַגער.

(2) אין דער שפּינעריי פון ג. ווילטשיק (סענאַטאָרסקאַ 28) איז נעכטען ביינאַכט פּלוצים אויסגעבראָכען אַ שרפה.

דאָס פייער האָט בעמערקט דער אַרבייטער שימקעוויטש און ער האָט באַלד אַלאַרמירט די פייערלעשער. עס זענען באַלד אָנגעקומען די 2, 3, 4, 5 און 8 פייערלעשער-אָפּטיילונגען מיט'ן קאָמענדאַנט גראָהמאַן בראש.

נישט קוקענדיג אָבער אויף דער ענערגישער אַקציע, האָט זיך נישט איינגעגעבען אָפּצוראַטעווען דעם לאַגער מיט גאַרן, וועלכער איז אינגאַנצען אָפּגעברענט געוואָרען. דער היזק פון דער שרפה איז נאָך נישט געלונגען פעסטצושטעלען, ווי עס איז אויך נאָך נישט פעסטגעשטעלט די סבה פון דער שרפה. די פּאָליציי פיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

הײנט — אונטערשטיצונגען

פאַר אַרבייטסלאָזע אינטעלעקטועלע.

(—) היינט הויבט דער אַרבייטסלאָזען-פאָנד אָן אַרויסצוצאָהלען די אונטערשטיצונגען פאַר די אַרבייטסלאָזע אינטעלעקטועלע.

עס וועלען פערטיילט ווערען די 15,000 זל. וועלכע דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום האָט בעשטימט פאַר די אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

די בערעכטיגטע צו בעקומען די אונטערשטיצונג דאַרפען זיך מעלדען אין לאָקאַל פון מלוכה'שען אַרבייטס-פערמיטלונגס-אַמט אויף רוג קילינסקעגאָ און נאַרוטאָוויטשאַ. רעקלאַמאַציעס וועלען אָנגענומען ווערען ביז'ן 28 יאַנואַר.

פערלענגערט דעם געריכטס-אויפזיכט

איבער דער אַקצ. געזעלש. „ס. ראָזענבלאַט".

(—) די אַקציען-געזעלשאַפט „ס. ראָזענבלאַט" געפונט זיך אונטער געריכטס-אויפזיכט און דער טערמין פון דער אויפזיכט ענדיגט זיך דעם 25 יאַנואַר ד. ח.

די בעפאָלמעכטיגטע פון דער אַקציען-געזעלשאַפט האָבען זיך דעריבער געווענדעט צום האַנדעלס-געריכט וועגען פערלענגערען דעם אויפזיכט אויף נאָך 3 חדשים.

דאָס געריכט האָט אָנערקענט די מאָטיווען פון דער אַקציען-געזעלשאַפט און פערלענגערט דעם אויפזיכט ביז'ן 25 אַפּריל 1929.

אָפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(2) ל. פּאַוולאָווסקי (פּיעטרקאָווער 307), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4), י. סיטקעוויטש (קאָפּערניקאַ 26), כאַרעמזאַ (פּאָמאָרסקאַ 10), א. פּאָטאַש (פּלאַץ-קאָשטשעלני 10).

גענז אוּן געלד

ביי גנבים איז נישט קיין נפקא=מינא.

(2) אין דער גענזען-פּאַשאַרניע פון רבקה פּיאָן, גלינינאַ גאַס, האָבען זיך אַריינבעקומען גנבים, וועלכע האָבען צוגע'גנב'עט 48 גענז פאַר 1000 זלאָטיס.

אין גאָלדבערג'ס שניידער-וואַרקשטאַט אויף פּולנאָצנאַ 13 איז פאָרגעקומען אַ גנבה אויף אַ 1000 זלאָטיס.

יעקב מילשטיין פון פּיעטריקאָווער 176 האָט געמאָלדען דער פּאָליציי, אַז אַ געוויסער שמואל צוקער האָט איהם אַרויסגע'גנב'עט אַ פּאָרטפעל מיט 2000 זלאָטיס.

מעכאַנישע שעכט-מאַשינען.

(מ) דער לאָדזער פעראיין פון צער בעלי-חיים האָט זיך געווענדעט צום וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי מיט אַ ביטע איינצואָרדנען אין שטאָטישען שעכט-הויז אַנ'עפענטליכע דעמאָנסטרירונג פון אַ מעכאַנישען אַפּאַראַט צו שעכטען בהמות און חזירים.

די טעטיגקייט פון דאָזיגען אַפּאַראַט זאָל זיין זעהר הומאַניטאַר אין פערגלייך מיט די ביזאיצטיגע מעטאָדען פון שעכטען. די דעמאָנסטרירונג וועט פאָרקומען אין די נאָהענטסטע טעג.

שטעטישע שווים-באַסיינען.

(מ) דער מאַגיסטראַט האָט אָנגעהויבען אין אַ שנעלען טעמפּאָ אויסצופערטיגען די שטאָטישע שווים-באַסיינען אויף אַלעיאַ אוניאַ (נעבען קאָלישער וואָקזאַל). די באַסיינען וועלען שוין אָנהויב זומער איבערגעגעבען ווערען צום עפענטליכען געברויך.

פון יודישען טעאטער.

ערפאָלג פון בענייטען „דבוק".

(—) די מאָנטאָג'דיגע און דינסטאָג'דיגע פאָרשטעלונגען פון אַנסקי'ס „דבוק" אין יודישען טעאַטער פון „פילהאַרמאָניע" זענען אַראָפּ מיט ערפאָלג. ביידע פאָרשטעלונגען זענען געווען אויספערקויפט. אויך דער מאָראַלישער ערפאָלג איז געווען אַ פיינער. דאָס פובליקום האָט אויפגענומען די שוישפּילער מיט שטאַרקע אַפּלאָדיסמענטען. צוליב דעם דאָזיגען ערפאָלג פון אַנסקי'ס מייסטערווערק ווערט דער „דבוק" ווידערהאָלט נאָך 4 מאָל צו פּאָפּולערע פרייזען; זונטאָג נאָכמיטאָג, מאָנטאָג, דינסטאָג און מיטוואָך אין אָוונד.

זונטאָג אין אָוונד ווערט געשפּילט פאַר אַ וואָהלטעטיגען צוועק „אויפ'ן שוועל פון גליק".

ספּאָרט=בעוועגונג.

אַלגעמיינע יעהרליכע פערזאַמלונג פון היגען פוסבאַל=פערבאַנד ל. ז. א. פ. נ.

זונטאָג איז אין זיצונגס־זאַל פון שטאָט־ראַט פאָרגעקומען די יעהרליכע וואַהל־פערזאַמלונג פון היגען פוסבאַל־פערבאַנד (ל.ז.אָ.פ.נ.).

אַזוי ווי תמיד האָט מען זיך אויך הייר־יאָהר אין דער לאָדזער ספּאָרט־וועלט שטאַרק געגרייט צו פערזאַמלונג, ווייל אויף די דאָזיגע פערזאַמלונג ווערט געמאַכט דער ענטגילטיגער סך־הכל פון די פאַרגעקומענע קאַמפּפען אין פערלויף פון יאָהר. יעדערס קלוב גיסט אויך אויס זיין צאָרן וועלכען ער טראָגט אויף דער פערוואַלטונג פון פערבאַנד און ספּעציעל אויף איהר דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג און וועלכע פיהרט אָן מיט די מייסטע־שאַפטס־מעטשעס און בעשטעטיגט די רעזולטאַטען פון די קאַמפּפען. ספּעציעל אַכט לייגען די קלובען אויף די ענדערונגען, וואָס ווערען געמאַכט אויף די יעהרליכע פערזאַמלונגען אין שייכות מיט׳ן אָנקומענדען פוסבאַל־סעזאָן.

ד יהיר־יאָהריגע פערזאַמלונג וועלכע האָט געדויערט 17 שעה, איז געפיהרט געוואָרען ביי אַ שטאַרקע אונ־אָרדנונג און האָט געטראָגען אַ קאַמפּפשען כאַראַקטער, אַ גרויסע מאָס צוליב דער שולד פון די אַלטע פיהרער וועלכע האָבען בשום אופן נישט געוואָלט צולאָזען קיין פרישע מיטגלידער אין דער פערוואַלטונג און ווען זיי האָבען געזעהען אַז די מיטגלידער ווילען זיך בעפרייען פון אַ טייל ביזאיצטיגע פיהרער האָט קיין איינער פון די געוועזענע פערוואַלטונגס־מיטגלידער נישט געוואָלט איבער־נעהמען קיין מאַנדאַטען אין דער נייער פערוואַלטונג אָדער דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג, כדי אַזוי־אַרום אוממעגליך צו מאַכען די נייע פערוואַלטונג צו פיהרען ד יאַרבייט. דאָס האָבען טאַקע אויסגענוצט אַ טייל קאַנדידאַטען און האָבען זיך געלאָזט לאַנג „בעטען" איבערצונעהמען אַנ׳אַמט אין דער נייער פערוואַלטונג.

ביי דער אַנוועזענהייט פון אַ גרויסע צאָהל פערטרעטער פון קלובען עפענט דער בידאיצטיגער פאָרזיצער פון דער פערוואַלטונג מאַיאָר זאַבלאָצקי די פערזאַמלונג און מאַכט אַ קורצען סך־הכל פון דער אָפּגעטוענער אַרבייט, פון וועלכער ס׳איז צו זעהען, אַז צום פערבאַנד געהערען העכער פופציג קלובען מיט אַ צאָהל פון עטליכע טויזענד מיטגלידער.

אַלס פאָרזיצער פון דער פערזאַמלונג ווערט איינשטימיג אויסגעוועהלט ה׳ קאָרדאַש.

די בעריכטען פון דער פערוואַלטונג און דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג לייענען די ה״ה: פּיאָנטקאָווסקי, און סקיביצקי, וועלכע ווערען דערגענצט דורך די ה״ה קאַרפּאָווסקי און פראַנצמאַן. לויט דעם בעריכט קאָן מען זעהען דאָס צום פערבאַנד האָבען זיך דאָס יאָהר אָנגעשלאָסען 19 נייע קלובען פון וועלכע דריי זענען נאָך די הייר־יאָהריגע מייסטערשאַפטס־קאַמפּפען געבליבען אין דער „ב״־קלאַס און די איבעריגע וועלען הייר־יאָהר געהערען צו דער „צע״ קלאַס.

אין דער דיסקוסיע האָבען צווישען אַנדערע זיך בעטייליגט די ה״ה: שאַטאַן און לעדערמאַן (שמשון), שולזינגער און סלושעווסקי (הכוח), גראָסבערג (שטערן), פרישמאַן (חשמונאי), און קויפמאַן קרימה. שטאַרק קריטיקירט די פערוואַלטונג ספּעציעל די דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג וועלכע האָבען שטאַרק בע׳עוולהט די געגעבענע קלובען און אַזוי־אַרום געשטערט צו דער ענטוויקלונג פון די קלובען. מיט פאַקטען בעווייזען די רעדנער ווי אַזוי די דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג האָט וועריפיצירט מעטשען צום שאָדען פון די קלובען, העלכע באַלטען אין אַ פערקעהרטען פאַל איננאַנצען געענדערט די מייסטערשאַפטס־טאַבעלע אויפ׳ן יאָהר 1928־29.

אויפ׳ן פאָרשלאָג פון פאָרשטעהער פון „חשמונאי" איז איינשטימיג בעשלאָסען געוואָרען אויסצודרוקען אַ דאַנק דעם ה׳ פּיאָנטקאָווסקי פאַר זיין איבערגעגעבענער אַרבייט אַלס סעקרעטאַר פון דער פערוואַלטונג, וועלכער ווערט אויפגענומען דורך דער פערזאַמלונג מיט לאַנגדויערנדע אַפּלאָדיסמענטען.

אין דער פערמאַנענט קאָמיסיע זענען פון די יודישע קלובען אויסגעוועהלט געוואָרען די ה״ה: גאַרפינקעל (שטערן) און פישמאַן (חשמונאי).

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען די ה״ה סקיביצקי (פּרעזעס), מאַלינאָווסקי (1. וויצע־פּרעזעס), וויאַנקאָווסקי (2. וויצע־פּרעזעס), וויינבערג (סעקרעטאַר), רוניאַק (קאַסירער) און אַלס מיטגלידער די ה״ה: רענקאָווסקי און שטשיגעלסקי און אַלס פּראָיינס־קאַפּיטאַן ה׳ קאָנאָפּקאַ.

אין דער דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג: לאָוקס (פּרעזעס), שולזינגער, צערבעל, ליבש, אולבריך, פראַנצמאַן, קאָפּראָווסקי, קויפמאַן און ניימאַן.

פון די פאָרשלאַגען, וועלכע זענען אָנגענומען געוואָרען איז ווערט צו דערמאָהנען פאָלגענדעס: דער ספּאָרט־קלוב „אוניאָ״ן, וועלכער געהט אַראָפּ אין דער ב. קלאַס, לויט דער וועריפיקאַציע פון דער דיסציפּלינאַר־אָפּטיילונג בלייבט ווייטער אין דער אַ. קלאַס מיט׳ן בעדינג, אַז אין קומענדען יאָהר געהען ווידער אַריין פון דער „אַ" אין דער „ב״־קלאַס 2 קלובען אַנשטאָט 1 מאַנשאַפט.

די פערזאַמלונג שיקט איבער אַ וואונש דער נייער פערוואַלטונג נישט אָנצונעהמען די אַזוי גערופענע פאַבריקס־קלובען, דערפאַר, ווייל זיי ברענגען צו פּראָפעסיאָנאַליזם ביי די שפּילער.

די פאָרשלאַגען איבערצולאָזען די יודישע ספּאָרט־קלובען „שמשון" און „קראַפט" אין דער „ב״־קלאַס זענען צוליב פאָרמעלע טעמים נישט געשטעלט געוואָרען צו דער אָפּשטימונג.

ביי אַ שטאַרקער אָנגעשטרענגקייט האָט דער פאָרזיצער 3 אַ זייגער ביינאַכט די פערזאַמלונג געשלאָסען.

ה. ב—ן.

Dr. med. I WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען-און הארץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמיטאָג.

„אַרט" זאַכאָדניאַ 43

יודישער קאַמער-טעאַטער

לייטונג: מ. בראָדערזאָן.

היינט - 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.30 אַ זייגער אָוונט

„מאַסקאַראַד"

1) פּראָלאָג. 2) דער דייטש. 3) כשוף. 4) שאלות און תשובות. 5) דער יודישער גזלן. 6) שרעטעלעך. 7) אַ מויד אַ צימעס. 8) אַ קרבן פון קאַרנאַוואַל. 9) ווייסער מאַסקאַראַד.

טעקסטען פון שלום עליכם, מ. בראָדערזאָן און י. אַבערזשאַנעק. :–: מוזיק-קאָמפּ.: דוד בייגעלמאַן. קאָנפּ.: י. רייזנגלאַס. קאָסט.דעקאָר.: ד. מאַטוס און ש. בלום. ליכט-עפעקטען: י. יעראָזאָלימסקי.

די קאַסע איז אָפען טעגליך פון 6 אָוו., שבת פון 1.30 ביז 5 נאָכמ. און פון 7 אָוונד.

נ. ליפּאָווסקי — אַ מאָדנער מענש.

דער בעקאַנטער יודישער אַקטיאָר אַ. מאָרעווסקי האָט פערעפענטליכט פאָלגענדע כאַראַקטעריסטיק פון דעם נישט־לאַנג צוריק פערשטאָרבענעם יודישען טעאַטער־דירעקטאָר נחום ליפּאָווסקי.

מיר גיבען זי דאָ אין געוויסע פערקירצונגען.

ליפּאָווסקי איז געוועזען אַ מין 300־פונטיגער חיין, וועלכער מוז אין דער ראָם פון יודישער טעאַטער־געשיכטע ווערען אַ שטיק לעגענדע, אָדער אַ קייטעל פון לעגענדעס.

אַ סך האָב איך געהערט וועגען איהם פון אַנדערע. עטליכע פון איהם גופא. און נישט איין לעגענדע אָדער „וויץ" האָב איך פון איהם אַליין מיט מיינע אויגען געזעהן...

מיינע אויגען האָבען געזעהן די לייכטקייט מיט וועלכע אָט דער בור ראורייתא האָט צוגעפּאַסט צו זיך אין ווילנע דעם דייטשען אָקופּאַנט, די סאָוועטען־מאַכט, די פּוילישע בעאַמטע און די ליטווינער אין קאָוונע, אין משך פון עטליכע חדשים...

אין 1918 האָט ער אין ווילנע, נאָך דריי יאָהר הפסקה געעפענט זיין „פאָלקס־טעאַטער" און מיך אַנגאַזשירט צו שפּילען ביי איהם יודיש.

אין כאַרקאָוו האָבען אַקטיאָרען, עטליכע חדשים פאַר דעם, איהם פערשריבען אויפ׳ן „שוואַרצען ברעט", און דאָ — אָהן שום חניפה צום בר־מינן — מוז געזאָגט ווערען, אַז די „פערשרייבער" זענען בכל אופן געוועזען נישט עהרליכער און נישט פיינער פון איהם.

איך ערלויב זיך אַוועגס צו בעהויפּטען, ווייל כ׳האָב שפּעטער געהאַט דעם תענוג צו דערקענען מאַנכע פון זיי, און לויט דעם דאָזיגען טייל מעג מען כשר משפּט׳ן דאָס גאַנצע...

נאָך 3—4 חדשים שפּילען אין ווילנע קומט די רויטע אַרמעע, און אויף ליפּאָווסקי׳ן ווערט דער־לאַנגט אַנ׳אָפּענע מסירה מיט חתימות צו דער מאַכט „ער זויגט אונזער בלוט, ער צאַפּט אונזער שווייס, ער פרעסט אונזער לייב, ער טרינקט אונזערע טרערען, ער איז אַזוינער און אַזוינער !".

די „פּראָשעניע" ווערט דורכגעלייענט און עס דערהערט זיך אַ תשובה, אַז מען זאָל זי אָזעקטראָגען צום הויפּט־קאָמיסאַר פאַר טעאַטער־ענינים (איך בין נישט ערב פאַר׳ן טיטעל, אָבער נישט אין דעם איז דער המציה), חדר נומער 19.

חברה האַלט אין האַנט דאָס פּאַפּיר מיט דער מסירה און מיט די חתימות און געהט זוכען דעם חדר נומער 19.

און ס׳קומט חברה אַריין אין חדר נומער 19, און ביים טיש אין פאָטעל פון דעם געזוכטען קאָמיסאַר, זיצט דער זעלבער נפש, וועלכער „ליגט" אין דער מסירה מיט די חתימות, נחום ליפּאָווסקי.

— וואָס פערלאַנגט איהר ? — זאָגט ער.

ביי חברה ווערען די פּנים׳ער אויסגעצויגען, די אויגען ברייט, דאָס האַרץ שמאָל.

— וואָס פערלאַנגט איהר ?! — שרייט־אויס ליפּאָווסקי.

חברה שטאַמלען. עמיצער טרייסעלט זיך.

— מיר דאַרפען האָבען דער פאָרשוּנגס־ריכטער פון טעאַטער־ענינים — זאָגט אַ דרייסטער.

— דאָס בין איך — ענטפערט ליפּאָווסקי רוהיג און ציהט־אויס די האַנט. — ווייזט אייער פּאַפּיר. לית ברירה. חברה דערלאַנגט דאָס פּאַפּיר.

דער „ריכטער" לייענט, הויבט אויף די אויגען און זאָגט שטיל:

— גוט, איך וועל די זאַך אויספאָרשען. איהר קאָנט דערווייל געהן.

ביי ליפּאָווסקי׳ס קבר זאָל געזאָגט ווערען, אַז זיי איז קיינעם קיין בייז נישט געשעהן. און מאַכט און איינפלוס האָט ער געהאַט אָהן אַ סוף.

אַראָלף יאַפּע, דער בעריהמטער דיפּלאָמאַט, פלעגט מיט איהם כמעט אַלע שבת געהן עסען טשאָלענט אין זיין בעליבטען שענק, אין ווילנער לימעראַבזורני פּערעאולאָק, וואו ליפּאָווסקי פלעגט מסבר זיין די אַלע צו וועמען זיין האַרץ האָט גוטעס געפיהלט און נישט איין מאָל אויך דעם שרייבער פון אָט די שורות.

* * *

אַ קורצע צייט איז ער דעמאָלט געוועזען אַ פאָרשונגס־ריכטער און דערנאָך האָט מען איהם געגעבען אַ מעהר פּאַסינגען פּאָסטען: מאַנען שטייערען פון אַלע טעאַטערס, קינאָס, קאָנצערטען.

האָט ער געמאָנט מיט גרויס התמרה, און דער סוף איז געוועזען, אַז אין אַפּריל איז ווילנע איבערגעגאַנגען צו פּוילען און ליפּאָווסקי׳ן האָט מען אַרעסטירט אין מאַי, 1919.

דאָ הויבט זיך אָן אַ צווייטער חיץ.

ליפּאָווסקי זיצט אין תפיסה אַ טאָג, צוויי, דריי און שווייגט ווי אַ טויטער. קיינער קומט נישט צו איהם, קיינער בעט נישט פאַר איהם.

ויהי היום טראָגט איהם דער שומר אַריין זיין פּאָרציע עסען, געפינט ער ליפּאָווסקי׳ן זיצענדיג ביים פענסטער אין אַ ביטערען געוויין.

וואָס איז ?

— ווען סטאַשיעק זאָל עס וויסען וואָס מיט מיר טוט מען אָפּ אין דער בעפרייטער פּוילען !

— וועלכער סטאַשיעק ? — שטוינט דער שומר.

— פּשיבישעווסקי סטאַניסלאַוו — יאָמערט ליפּאָווסקי און פאַלט צו צו אַ פאָטאָגראַפיע וואָס ער האַלט אין האַנט.

דער שומר נעמט ביי איהם דאָס בילד פון האַנט און ווערט פערשטיינערט: דער גרויסער פּוילישער דיכטער, און ביים זייט דער קרבן פון דעם בעפרייטען פּוילען, נחום ליפּאָווסקי !

מען רופט איהם תיכף אַרויס, מען פאָרשט־אויס, מען גלויבט איהם און ער איז פריי.

דאָס אַלץ שוין נאָכ׳ן קריג, אין דער לופט פון די צושטערטע, אַלטע וועלטען, אונטער מושלים יונגע, נישט בעוואַוענטע, צווישען בעאַמטע פערלוירענע, אקאָרשט געבוירענע.

אָבער אין צאַרישען רוסלאַנד, אונטער די „אומרעשימערגדע יסודות". ביי דער מאַכט פון שטאָל, אייזען און גראַניט. פּערוואַרט דער פּירשט טומאַנאָוו אין יאָהר 1915, אינ׳ם צווייטען מלחמה־יאָהר, צו שפּילען אין ווילנע יודיש. „ס׳איז אַ דייטשער דיאַלעקט", מיינט זיין דורכלויכט.

נעמט ליפּאָווסקי צוויי וואַגאָנעס. פּאַקט אַריין זיין טעאַטער — קאָסטיומעריע, ביבליאָטעק און עטליכע שוישפּילער, פון וועלכע אַ צוויי פּאָר זענען משפּחה — און לאָזט זיך אין וועג אַריין.

היות יודיש שפּילען איז פון אָנהויב מלחמה געוועזען פערבאָטען אין גאַנץ רוסלאַנד, פאָהרט ליפּאָווסקי׳ס „פאָלקס טעאַטער" קיין סיביר.

און יודישע אַקטיאָרען דערוויסען זיך, אַז ליפּאָווסקי פאָהרט קיין סיביר. קלעמט מען זיך אין איהם איין מיט נעגעל און ציינער, ער זאָל מיטנעהמען.

וואָס אָבער וועט ער טון מיט אַלע יודישע אַקטיאָרען וואָס שפּילען נישט מחמת מען טאָר נישט ? בארעט זיך ליפּאָווסקי ווי עס לאָזט זיך, קריגט שונאים אין די הונדערטער, אָבער אַ מאַן 30 אין זיינע 2 וואַגאָנעס, פאָהרען שוין מיט איהם קיין סיביר.

אגב, איז אין סיביר, אויפ׳ן גאַנצען שטח פון אַזיאַטישען רוסלאַנד, נישט חל קיין שום מאָבילזאַציע, און די אַקטיאָרלעך מיינען טאַקע סיי די הגדה און סיי די „קנייד״לעך": מען וועט שפּילען טעאַטער און מען איז פּטור פון מלחמה־נעפאַהר.

לויפט איבער די אייזענבאַהנען אַ צוג מיט׳ן אויפשריפט:

„ווילנער פאָלקס־טעאַטער נ. ליפּאָווסקי".

פון ווילנע ביז קראַסנאָיאַרסק.

טעאַטער איז אַ מאַניש וואָרט קיינער קוקט נישט, קיינער פאָרשט נישט. אָבער עס קומט די לעצטע סטאַנציע פון אייראָפּעאישען רוסלאַנד. עטליכע קילאָמעטער ווייטער איז שוין אויס וועלט־קריג. דאַרף מען האָבען אַ פּאַסאַזשיר־שיין און מען מוז מעלדען דאָקומענטען.

שטעהט ליפּאָווסקי׳ס „ווילנער פאָלקס־טעאַטער" שעה׳ן און טעג אויף די רעלסען צווישען אַזיע און אייראָפּע און ריהרט זיך נישט פון אָרט, ביז וואַנען מען רופט איהם וואוהין מען דאַרף און מען הויבט אָן שרייען:

— דאָקומענטען ! וויפיל מענער ? וואָסער עלטער ?

— פּעסער האָט מען ערגעץ ביי אונז נישט געפּרעגט. — כענה׳ט דער דירעקטאָר פון דעם בעוועגליכען טעאַטער. — איך וועל מוזען זוכען אַנ׳אַנדער מיטעל צו לעגימיטירען די, וואָס וועלען נישט קאָנען זיך לעגימיטירען דורך פּעסער.

און ליפּאָווסקי געהט אַוועק און מעלדעט זיך אין אַ שעה אַרום צוריק מיט 12 קוויטלעך פון וועשערייען.

— ? ? ! ! איהר לאַכט פון אונז ? דאָס לעבען איז אייך דערעסען ? מיר זענען מיליטער־מאַכט ! האַלט איין אייער הומאָר ! !

— וואָסער הומאָר ? איהר זעהט דאָך, אַז אַקטיאָרען האָבען אויף אָט די נעמען פערשריבען זייערע לעצטע העמדער ! מיינט איהר אַז אַקטיאָרען וועלען זייערע העמדער פערשרייבען אויף פרעמדע נעמען ?

* * *

וויפיל אונטערנעהמער האָבען פערמאָגט דעם כוח, אין אַנ׳אָווענד פון אַ שלעכטער איינגאַהמע צו לאָזען הילכען אַזאַ ווערטעל:

— איך האָב פּראָבעס געמאַכט, פּלאַקאַטען געדרוקט, דעם פאָרהאַנג אויפגעהויבען, די קאַסע געעפענט, זיי זענען נישט געקומען ! וואָס־זשע קאָן איך דאָ טאָן ? גאָרנישט ! איך בין נישט שולדיג !

* * *

מיט 10 חדשים צוריק, ערב מיין נסיעה עבר לים, קום איך קיין ווילנע אויף אַ טאָג־צוויי. אַ יאָהר נישט געווען, פערהאַוועט, פערשמאַיעט, הונדערטער פריינד, קרובים, ליבע. אַלע עלטערע, פער׳חושכ׳טע אָהן האָפנונגען, אָהן שמייכלען אויף די ליפּען, אָהן שטראַהלען אין די אויגען. און ביי יעדען ווילט זיך זיין און יעדען זעהן.

דערהער איך, אַז ליפּאָווסקי ליגט אין אוניווערזיטעט־קליניק, ווייט הינטער דער שטאָט, אין אַנטאַקאַלע.

גערויבט ביי יעדען קרוב צו צעהן מינוט, בעשאַפען צוויי שעה, אַוועק צו איהם.

ליגט ער צווישען עפּעס יונגע, אין אַ שעהנער, ציכטיגער פּאַלאַטע אַלס אַ פּריווילעגירטער צוליב זיין „עקספּער מענטאַלער פּסיכאָלאָגיע" אין ווינער אוניווערזיטעט.

ליגט ער און קוקט, און אין זיין אויג ניט טיט אַמאָל אַ ציטער אַ טרער:

— אברהם ?

— נחום !

— פון וואַנען ? וואוהין ?

קיין אַרגענטינע.

— מיינע שונאים !

— יאָ, פריינט ! מען דאַרף זיך לאָזען שווימען אין מרחקים, דו קיין קראַסנאָיאַרסק האָסט נעמענט ? מעג איך קיי זבוענאָס־איירעס. האָסט נישט געוואָלט מיך מאַכען פאַר אַ יודישען אַקטיאָר.

קוקט ער פון אונטער זיינע שטרויענע ברעמען און שמייכעלט, ווי אַ בער אויף אַנ׳אייניקעל׳ס בר־מצוה...

— הער ! אַז איך וועל קומען צוריק וועל איך דיר ברענגען ציגאַרען. דערווייל זאָל זיין פּאַפּיראָסען.

— ס׳רעדט זיך אַזוי ! פאַמייגטוועגען שמעקטאַבעק...

עפּעס נאָך אַ חיין, עפּעס אַנ׳אומזיכערע בעוועגונג מיט׳ן האַנט, אַ פער׳חידוש׳טער בליק, אַ ציטער אין קול, אַ דרוק די האַנט, אַ קוש אין די אויגען. אַוועק.

צוריק צו איהם מיט ציגאַרען וועט מען שוין נישט קומען, עס בלייבט ביים שמעקטאַבעק.

דער עהרליכסטער שבח אויף איהם איז: ער איז געווען אַ פּערזענליכקייט !

פּערזענליכקייט איז אַ בעגריף אַ פרייער, נישט קיין עקזאַקטער, וואָס דאָס איז וועט קיינער נישט זאָגען קורץ און קלאָר, און וואָס מען זאָל נישט זאָגען קאָן בעשטריטען ווערען.

דאָס דאַרף מען בלויז פיהלען !

און איך פיהל בלויז, אַז ליפּאָווסקי איז געווען אַ פּערזענליכקייט.

נישטאָ קיין הונדערטער, נישטאָ קיין טוזען, נישטאָ קיין צווייטער, וואָס זאָל זיין ,עהנליך צו איהם.

א. מאָרעווסקי.

20 פארטייען אויף 15 קאנדידאטען

ביי די וואהלען צום שטאט-ראט אין תל-אביב.

(א בריף פון תל אביב ספעציעל פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט").

ווער עס האט ביינעוואוינט די תל-אביבער וואהלען און רעם רעש ערב די וואהלען און נישט געוואוסט גענוי וועגען וואס עס האנדעלט זיך, האט געקענט מיינען, אז עס שטעהט אויפ'ן קאן די פראגע וועגען „זיין אדער נישט זיין", פאר דער גאנצער וועלט, אדער לפחות — פאר'ן גאנצען יודישען פאלק. אזא פלאם און ברען האט נאך קיין אומה און קיין שטאט אין דער וועלט נישט בעוויזען, אין איינפאכע מוניציפאלע וואהלען וואס חר'ן זיך איבער אלע 2-3 יאהר, א שלעכטער, זעהר שלעכטער סימן זענען די ראציגע וואהלען פאר די יודישע נגנע-זייטיגע בעציהונגען אין ארץ-ישראל: אזא היציגער, אהן רחמנותדיגער קאמף און א-זוי פיל צעשפליטערטקייט, פארטייהאס און פערזענליכע שנאה, צוליב וואס? צוליב א פאר פלעצער אין שטאט-ראט!

דרייצעהן קאנדידאטען-ליסטעס האבען געקעמפט צווישען זיך דעם 31-טען דעצעמבער אין תל-אביב פאר מאכט און אנ'ארגאן וואס בעשטעהט בסך הכל פון פופצעהן מיטגלידער. עס איז נאך א גליק, וואס עטליכע טעג פאר די וואהלען האבען איניגע גרופען זיך פעראייניגט און געמאכט איין ליסטע, אז נישט וואלטען מיר געהאט נישט דרייצעהן נאר צוואנציג ליסטעס. אזוי האבען זיך פעראייניגט די רעוויזיאניסטען, די ספרדים און די אלגעמיינע ציוניסטען; אזוי האבען זיך בלאקירט די עולי-פולניה (פוילישע יודען), נר-יס-סוחרים און הייזער בעל-בתים, אזוי האבען זיך געאייניגט אויף איין ליסטע די צוויי עקזיסטירענדע ארגאניזאציעס פון לאנד און הייזער-איינענטימער, וואס האבען די גאנצע צייט געקעמפט צווישען זיך א.א.וו.

9880 וועהלער זענען געקומען צו די שטים-אורנעס, דאס הייסט 92 פראצענט, פון די אלע, וואס האבען בעקומען וואהל-קארטען! האט מען ערגיץ-וואו אין דער וועלט געזעהן אזא הויכען פראצענט אנטיילנעהמער אין מוניציפאלע וואהלען? א ספעציעלער שטריך אין די וואהלען זענען די פיל אויסמעקונגען אין די קאנדידאטען-ליסטעס, די וואהלען זענען פראפארציאנעלע, האבען הונדערטער וועהלער אויסגעמעקט די ערשטע נעמען פון די קאנדידאטען, כדי עס זאלען געוועהלט ווערען דווקא נישט די ערשטע נאר די לעצטע אויף די ליסטעס. אזוי שטארק איז געווען דער מאסען-וועהלער פעראינטערעסירט אין די רעזולטאטען פון די וואהלען. מען האט די אויסמעקונגען בעזונדערס בעמערקט אין די בלאק-ליסטעס, וואו פארטיי—קאמבינאציעס האבען פערטיילט די פלעצער אזוי און אזוי, איז געקומען דאס פאלק און רעוואלטירט געגען דעם אפמאך און זיך בעמיהט מאכען פלאן פאר זיינע ליבלינגע.

דער רעזולטאט פון די וואהלען איז א נצחון נאר פאר איין פארטיי, פאר דער הסתדרות העובדים — דאס הייסט פאר דער ארבייטער-ארגאניזאציע. וואס האט בעקומען 3259 שטימען, ד.ה. א דריטעל פון אלע שטימען. אהן שום ספק האבען פאר זייער ליסטע געשטימט נישט נאר די מיטגלידער פון דער הסתדרות נאר אויך פיל אינטעליגענטען, וואס זענען נישט קיין מיטגלידער פון [illegible]-פארטיי, צווישען די ארבייטער אליין זענען געוויס נישט געווען קיין 3259 פערזאנען, וואס האבען אפגעצאהלט א האלב פונט שטייער.

דער „פעראייניגטער צענטער" (אלגעמיינע ציוניסטען, רעוויזיאניסטען און ספרדים) האט איינגאנצען בעקומען 2446 שטימען. דאס איז געוויס א מפלה פאר א ליסטע, וואס אן אין שפיץ שטעהען פערזאנען ווי דיזענהויף, דער גרינדער פון תל-אביב, און שושנה פערסיץ, וואס איז אויך פאפולער גענוג. און די ליסטע האט גראד יא געהאט גענוג געלד פאר אגיטאציע! און אויך יונגוואהרג, וועלכע זייערע פרויען, געוויס די ערשטע מוזלמענישע פרויען

כע האבען מיטגעהאלפען אין דער טעכנישער און ארגאניזאציאנס-ארבייט: די רעוויזיאניסטען האבען געשיקט צו דער ארבייט דעם גאנצען „ברית טרומפעלדאר".

א מפלה האבען אויך געהאט די פוילישע יודען: צוזאמען מיט אלע זייערע שותפים האבען זיי בעקומען נישט מעהר פון 1692 שטימען. און אויך זיי האבען געבאטען מיט געלד אויף וואהל-אגיטאציע! די בעלי-בתים האבען מעהר נישט בעקומען ווי 625 שטימען און די בעלי-מלאכות נאר 177. א פנים נישט אלע בעלי-מלאכה'ס האבען געשטימט פאר בעלי-מלאכה-ליסטע און נישט אלע בעלי-בתים פאר דער בעלי-בתים-ליסטע.

אינטערעסאנט איז די ליסטע 13, וואס האט גענעבען א „בעשיידענעם" נאמען „פראלעטארישע ליסטע". דאס איז די קאמוניסטען-ליסטע. זיי האבען בעקומען נאר 75 שטימען, צוויי פועלי-ציון ליסטעס האבען בעקומען צוזאמען 271 שטימען.

א שעהנער פרט אין די תל-אביבער וואהלען איז דאס אנטיילנעהמען פון די אראבער, און דער עיקר, פון די אראבקעס. תל-אביב פערמאגט צווישען זעהר אייננאוינער 25 אראבער, מוזולמענער, אין דער וועלט, זענען געגאנגען צו די שטים-אורנעס מיט די שלייערס אויף די פנימער כרין יבחה, די אראבישע פאמיליעס האבען געשטימט נישט פאר פארטייען נאר פאר זייערע יודישע פריינד, פאר די ליסטעס, וועלכע מען האט זיי אנגעוויזען צו שטימען.

שעהן איז אויך געווען צו זעהען, ווי אן אלטער אראבישער שייך פאהרט איבער די גאסען און שרייט אוים שטעהענדיג אין וואגאן (אין העברעאיש): לעבען זאל דיזענהאף! אויך אן אלטער ספרדי האט אגיטירט פאר'ן געוועזענעם און איצט נייע-אויסגעוועהלטען פרעזידענט פון תל-אביב, בזה הלשון: „דיזענהאף איז א מחיה-מתים. אין דער צייט פון דער מלחמה זענען מיר געשטארבען פון הונגער. איז דיזענהאף געפאהרען קיין אמעריקע און געבראכט שיפען מיט מעהל און געטיילט די שטארבענדע פאמיליעס".

דער ממשות'דיגער סך-הכל פון די וואהלען איז פאלגענדער: די ארבייטער האבען בעקומען 5 מיטגלידער און אלע אנדערע — 10 אין נייעם שטאט-ראט. די ארבייטער-פארטיי האט בעשלאסען אריבערגעהן אין אפאזיציע און מעהר נישט אנטיילנעהמען אין דער פערוואלטונג. דיזענהאף איז אלזא ווידער אויסגעקליבען געווארען אלס שטאט-פרעזידענט און די פערוואלטונג וועט איינגאנצען זיין א „בורזשואזע". די ארבייטער וועלען אבער אויך אלס אפאזיציע זיין שטארק, ווייל זיי זענען פעראייניגט און דיסציפלינירט, אין דער צייט, ווען די איבריגע צעהן מיטגלידער פון ראט זענען אונטער זיך צעטיילט אין פינף פערשידענע גרופען.

די נאהענטע צוקונפט וועט צייגען, צו עס האט זיך ווירקליך אנגעהויבען א נייע, מעהר פראדוקטיווע עפאכע אין תל-אביב'ער מוניציפאלער פערוואלטונג מיט דיזענהאפ'ס צוריקקעהר און מיט די ארבייטערס אוועקגעהן פון מאכט... (יט"א).

ש. שוואַרץ.

שווער צו זיין א יוד...

(ענדע פון 3-טע זייט).

ער שאקרט מיט דעם זיינע קריסטליכע בעקאנטע.

ער וויל זיין פרנסט, לערנט ער מעהר פון אלעמען, פערטיפט זיך אין זיין שטודיום מהר פון זיינע קריסטליכע חברים, בעפאלט איהם א פחד — ער וועט פערשעהמען זיינע קריסטליכע פריינד.

זעהט ער ווי מען בעליידיגט א יודען, כוט עס איהם אזוי וועה, דערשרעקט ער זיך פאר זיין ווצהטאג.

אזוי געהט ארום אין דער וועלט ד"ר אסימילירטער יוד א צופייניגטער, א צוטומעלטער און א צושרויפטער.

איז שווער, זעהר שווער צו זיין אנ'אסימילירטער יוד.

ווען אסימילאציע, אדער שמד איז געווען א זעהר זעלטענע ערשיינונג ביי אונז, איז עס געווען נאטירליך, אז דער איינצעלנער זעלטענער אסימילאטאר, אדער משומד איז אויפגענומען געווארען פון קריסטען מיט פאראד.

דער אסימילאטאר, אדער משומד, האט באמת געטון עפעס אזעלכעס פארוואס ער האט געמוזט בעלוינט ווערען, ער האט אזוי פיל מקריב געווען, ער האט זיינע ווארצלען מיט'ן לעבעדיגען פלייש ארויסגעריסען פון דער יודישער סביבה, ער האט אלץ געלאזען מיט'ן פייער, און די פרעמדע, צו וועלכע ער איז געקומען, האבען געהאלטען פאר זייער חוב צו אויסבויען איהם און צו מאכען זיין לעבען בעקוועם און אנגענעהם אין דער נייער פרעמדער וועלט.

האט זיך איינגעווארצעלט ביי אונז א מיינונג, אז פאר שמד דארפען די גוים אונז טייער בעצאהלען, זיי דארפען זיך יחוס'ן מיט אנ'אוועקגעגאנגענעם יודען.

און דאס איז געבליבען טיף איינגעווארצעלט ביי דעם היינטיגען אסימילאטאר, אדער משומד; זיי מאהנען עפעס ביי די גוים, זיי פאדערען, אז מען זאל זיי אויפנעהמען מיט פאראד.

איצט, ווען גאנצע מהנות אסימילירען זיך, איצט ווען טויזענדער שמד'ן זיך, קענען שוין די קריסטען נישט מאכען קיין פאראד יעדען בעזונדער, עס וואלט פשוט פיזיש געווען אונמעגליך.

אבער דער אסימילאטאר, אדער משומד, ווילען פון דעם נישט וויסען.

געהען זיי ברוגז ברוגז'ע, זיי פיהלען זיך בסדר ווי בע'עולה'טע און ווי אפגענארטע.

לודוויג לואיסאן אליין שטעהט שוין יאהרען-לאנג און מאהנט ביי די אמעריקאנער עפעס א גרויסען חוב.

ער איז א יוד, וואס איז אמעריקאניזירט געווארען, גאנץ איבבעוואוסטזיניג אסימילירט געווארען, ער האט קיין יודישע בריקען הינטער זיך נישט געבראכען, ער האט קיין טיפע יודישע ווארצלען נישט ארויסגעריסען, פשוט — ער איז געגאנגען אין אנ'אמעריקאנישער שול דערנאך אין אמעריקאנישען אוניווערזיטעט, ער האט געלעבט און בעגעגענט זיך מיט אמעריקאנער און איז אין זיך אהן טיפע איבערלעבונגען געווארען אנ'אמעריקאנער.

ער איז אריין אין לעבען, האט ער זיך אנגעשטויסען אויף שטערונגען, אויף מניעות, אויף מענשליכער קליינקייט און שלעכטקייט, האט ער געהאט עגמת-נפש'ן, יסורים און פערשידענע אונאנגענעהמליכקייטען, מכתמא, נישט מעהר וויפיל יעדער עכטער אמעריקאנער האט ווען ער געהט אריין אין לעבען.

קענען זיך די אמעריקאנער נישט אויסצאהלען.

ס'טייטש, טענה'ט ער שוין העכער ווי א צעהנדליג יאהר, איך בין געווען אזא גוטער, אזא געטרייער און אזא איבערגעגעבענער אמעריקאנער און איהר האט מיר געלאזען זיך פלאגען.

מען האט איהם בעדארפט אויסבעטען זיין וועג מיט בלומען און גאנץ אמעריקא האט זיך בעדארפט אויסשטעלען און שרייען: „זעהט א וואונדער, עס געהט לודוויג לואיסאן עס געהט דער איינציגער יוד, וואס איז אוועק פון יודען און געווארען א גוטער אמעריקאנער!"

פון כעס און פון פערדרוס אויף די אמעריקאנער איז לודוויג לואיסאן געווארען א יוד.

און דא ערשט האט ער געוואונען זעהר פיל.

ווען די אמעריקאנער וואלטען איהם בעהאנדעלט ווי ער פערלאנגט, וואלט ער העכסטענס געווען א פראפעסאר פון ליטעראטור אין א פראווינציעלען אמעריקאנער אוניווערזיטעט, איצט אבער איז ער א בעוואוסטער שריפטשטעלער, א שריפטשטעלער, וואס ווערט געלייענט טאקע, ווייל ער איז א יודישער שריפטשטעלער.

די שלעכטע אמעריקאנער, צו וועלכע לודוויג לואיסאן האט טענות, האבען געטון א זעהר קלוגע זאך; זיי האבען א יודען צוריקגעשיקט צו יודען און ביי יודען האט ער זיך געפונען, ער איז איצט אפילו פאר זיי, פאר די שלעכטע אמעריקאנער, פיל אינטערעסאנטער, זיי לייענען מיט גרויס אינטערעס זיינע ביכער.

ווען די אמעריקאנער וואלטען עס געטון מיט א סך אסימילירטע יודען, ווען זיי וואלטען כוידערנדע אסימילירטע יודען, וואס פלאנטערען זיך ברוגז'ע אין אמעריקאנער לעבען, צוריקגעשיקט צו יודען, פערשטעהט זיך, א ביסעל איידעלער ווי זיי האבען עס געטון מיט לודוויג לואיסאן, וואלטען סיי די יודען און סיי די אמעריקאנער געהאט מעהר נוצען פון זיי.

און עס שטעלט זיך ארויס, אז זיין א יוד איז גארנישט אזוי שווער.

לודוויג לואיסאן דערצעהלט אליין אין זיינעם אנ'אויטאביאגראפישען בוך „אפסטרים", אז ער איז אויפגעהאדעוועט געווארען ווי א קריסט. ער האט פון יודען און יודישקייט גארנישט געוואוסט. איך וויים נישט, צי ער האט אפילו געקענט עברי, און איצט לייען איך זיין לעצטען בוך און וואונדער זיך ממש; ער בענוצט א גרויסע צאהל העבראישע אויסדריקען ריכטיג און אויפ'ן ארט, בעסער ווי פיל יודישע שריפטשטעלער, וואס שרייבען אויף יודיש. ער ווייזט ארויס א טיפערע בעקאנטשאפט מיט דער השכלה-עפאכע ווי א סך פון אונזערע היימישע שריפטשטעלער, ער קאן זאגאר יודיש, נישט נאר ער קאן, נאר ער פיהלט דעם גייסט פון יודיש.

עס איהם גארנישט אנגעקומען שווער צו ווערען א יוד.

אבער עס איז איהם נאך אלץ שווער צו זיין א יוד, דאס בעווייזען זיינע טענות צו די אמעריקאנער, וועלכע האבען איהם נישט געלאזען זיין אנ'עכטער אמעריקאנער.

ער קאן זיי דאס נישט פערגעסען.

דער שווארצער וואלף

(47 (ראמאן).

— איך האב זיך שוין פון לאנג געקליבען דא אהער, און געוואלט דאס אלץ צונעהמען! — האט זיך וולארעק ,ויפצענדיג מורה געווען — פונ'ם שטאנדפונקט פון אנ'עקספערט אין מיין... אין מיין געוועזענעם פאך, וואלט עס געווען אנ'עבירה אריבערצולאזען אזעלכע טייערע אנטיקען אין אזא נישט זיכערען, שלעכט-אפגעהיטענעם ארט... רי' אלטע

— איך מיין די פרוי אמבער, האט כמעט איהר גאנצ פערמעגען אויסגעגעבען אויף דער דאזיגער קאלעקציע, און ווער ווייסט וועמען דאס אלץ וועט זיך בעקומען נאכ'ן טויט, ווייל קיין יורשים, דארפט איהר וויסען ,האט זי נישט.

— אבער ווי-אזוי איז עס איהר געלונגען אויפצוקלויבען אזוי-פיל שעהנע זאכען? — האט דאס מיידעל מיט ענטציקונג א פרעג געטון.

— ביים צונויפזאמלען די אלע זאכען האבען געארבייט עטליכע דורות לייטענשאפטליכע קאלעקציאנערען. דער פערשטארבענער הער אמבער האט געהאט א ספעציעלע תשוקה צו אנטיקען. ער פלעגט אנקויפען גאנצע קאלעקציעס און די פרוי אמבער האט פארטגעזעצט זיין ארבייט, און האט נאך מוסיף געווען צו זיינע זאמלונגען א העררליכע קאלעקציע פון ציהרונג און וואונדערבארע איידעלשטיינער... טייערע שטיינער — דאס איז א מין משוגעת ביי איהר.

וולארעק האט אויסגעלאשען זיין טאשען-לעמפעל,

און דער פינסטערניש האט לילי דערהערט, ווי וולארעק האט געארבייט ביים אראפלאזען די שטארען.

א ווייסע שפעטער איז די ביבליאטעק בעלויכטען געווארען פון א העלע עלעקטרישען לאמפ פון אויבען.

גרויסע שרענק אנגעפיהלט מיט ביכער זענען געשטאנען ביי די ווענד.

פון אויבען אראפ האבען מיט שטרענגע בלינדע אויגען ארונטערגעקוקט מארמארנע ביוסטען.

א פערטער טייל פון איינעם פון די ווענד האט פערנומען א ריזיגער קאמין פון געשניצטען מירמעלשטיין.

אינמיטען איז געשטאנען א קיילעכדיגער טיש פון רויטען האלץ און לעדערנע שטולען.

דער רעכטער ווינקעל פון קאמין איז געווען פערבעהאלטען הינטער א הויכען יאפאנישען ווענטעל. וולארעק האט אנגעצונדען די לאמפ אויפ'ן טיש, ארונטערגענומען זי און אוועקגעטראגען צום יאפאנישען ווענטעל, אוועקגעשטעלט אויף דער פאדלאגע, אפגעשטעלט דאס ווענטעל, און ענטפלעקט אין דער וואנד א טירעל פון אנ'אייזערנער קאסע.

אין משך פון עטליכע סעקונדען האט ער אומבעוועגליך געקוקט אויף דער טיר פון דער קאסע.

דערנאך האט ער געוויזען לילי'ן מיט א וואונק, אז זי זאל זיך דערנעהנטערען צו איהם.

— דאס איז מיין לעצטע אפעראציע, — האט ער א זאג געטון מיט א מארנעם שמייכעל — און ראכט זיך, די סאמע לייכטסטע. א גרויסער שאד, — ווארים איך וואלט גערן געוואלט דעמאנסטרירען פאר אייך מיינע פעהיגקייטען .אבער אט דאס אלטע בלעכענע שאכטעל עפענט זיך לייכטער, ווי א שאכטעל פון שפראטען.

— ווי-אזוי וועט איהר זי עפענען? — האט דאס מיידעל ארויסגעשעפטשעט — איהר האט דאך מיט זיך גארנישט מיטגענומען?

— און דאס!

וולארעק האט א זוך געטון אין קעשענע און ארויסגענומען א בלייפעדער.

— איהר זעהט? — האט ער א זאג געטון צו איהר, און זיך פונאנדערגעלאכט.

דאס מיידעל האט צוזאמענגעצויגען די ברעמען.

— איך פערשטעה נישט.

— דאס איז אלץ, וואס מען דארף צו האבען... דערצו נאך — בויגען פאפיר.

ער איז צוגעגאנגען צום שרייב-טיש, גענומען פון דארט א בריף-בויגען און זיך צוריקגעקעהרט צו דער אייזערנער קאסע.

— איצט לאזט מיך פינף מינוט...

אראפלאזענדיג זיך אויף די קני, האט ער א דרעה געטון דאס הענטעל א דאנק וועלכער אין שלאס פון דער קאסע עס האט זיך צונויפגעשטעלט א בעשטימטע קאמבינאציע פון אותיות און ציפערען און ער האט זיך צוגעהערט, צוגיינענדיג זיין אויער צו דעם קאלטען שטאהל פון דער קאסע.

מיט עמפינדליכע ,גענייטע, פיננער האט ער דורכגעמאכט פערשידענע מאניפולאציעס, פון צייט צו צייט ,פערנאטירענדיג די רעזולטאטען אויפ'ן פאפיר.

ער האט געארבייט שנעל, קאנצענטרירט מיט אזא אנשטרענגונג, פון געראנק, און אויפמערקזאמקייט, אז ער האט ראכט זיך, פערגעסען אין אלץ דאס ארומיגע.

לילי האט מיט א פערכאפטען אטעם אכטונג געגעבען אויף זיינע בעוועגונגען.

ענדליך האט א מארנער טרוקענער טרישטש איבערגעריסען די הדריקטע שטילקייט.

וולדאק האט א ציטער געטון, און זיך אויסגעגלייכט...

אין שכנישען צימער האט כריפענדיג געשלאגען דער זייגער.

דער גנב האט זיך שטיל פונאנדערגעלאכט, אויפמונטערענד א קוק געטון אויף זיין בעגלייטערין, און זיך ווידער אריינגעטון אין דער ארבייט.

דער בריף-בויגען איז שוין לאנג בעשריבען געווארען מיט כל'ערליי אותיות און ציפערען.

אין א וויל ארום האט זיך וולארעק אפגעשטעלט, אדורכגעקוקט דאס פערשריבענע און מיט א זיכערער בעוועגונג אנגעשטעלט דאס הענטעל אויף די אותיות פון דער בעשטימטער קאמבינאציע.

ער האט נאך עפעס א דרעה געטון, און מיט א האסטיגער בעוועגונג אויפגעעפענט ברייט די טיר פון דער קאסע.

— א גרויסע קונץ! — האט ער א שמייכעל געטון, כאפענדיג א בליק אויף דער מיידעל, וואס איז געווען פערוויטעלט פאר אויפרעגונג און אומגעדולד. — און איצט... ווען מיר וואלטען אזוי, א שטיינער ,נישט געווען קיין ארענטליכע מענשען, וואלטען מיר דאך...

(פאָרטזעצונג קומט)

טעלעגראמען.

אויסלענדישע פעסער זאלען קאסטען 17 זל.

האט בעשלאסען די פינאנץ קאמיסיע פון סיים.

װאַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער פינאַנץ־קאָמיסיע אין סיים זענען די נייע שטייערען־פּראָיעקטען נישט בעטראַכט געוואָרען, ווייל אינם רעגירונגס־קלוב איז נאָך נישט געקומען צו קיין איינינונג צווישען דער האַנדעלס־גרופּע און די פּויערישע גרופּען.

דער רעגירונגס־פּאָרשלאַג, אַז דער פערמעגענס־שטייער זאָל צוריקגעשטעלט ווערען אויף 65 מיליאָן זלאָטים איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען און עס איז ווידער בעשלאָסען געוואָרען איינצוקאַסירען פונם ראָזיגען שטייער 90 מיליאָן זל.

אויף דער זיצונג איז בעריהרט געוואָרען די פראַגע וועגען די אויסלענדישע פּעסער. מיט אַ לאַנגער רעדע איז אַרויסגעטראָטען רעפּ. פאַרבשטיין, ער האָט אָנגעוויזען, אַז ס׳ווערט געשאַפען אַ קינסטליכע מויער אַרום פּוילען, אַז אַ דאַנק די איצטיגע בעשטימונגען וועגען אויסלענדישע פּעסער קען די שטודירענדע יוגענד נישט פריי אַרויספאָהרען. ער ברענגט אַ פאַל, ווען ער אַליין האָט געדאַרפט פאָהרען אויף עפּעס אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלען צוזאַמענפאָהר און האָט געמוזט וואַרטען אויף אַנ׳אויסלענדישען פּאַס גאַנצע 8 טאָג.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אַ פּאַס אויף אַרויסצופאָהרען קיין אויסלאַנד דאַרף אַרויסגעגעבען ווערען דורך דער נעהענטער מאַכט אויף ווי לאַנג דער פּעטענט פערלאַנגט. אַ פּאַס דאַרף קאָסטען 10 שווייצאַרישע פראַנק ד. ה. 17 זל. מיט 20 גראָשען. דיפּלאָמאַטישע פּעסער דאַרפען אַרויסגעגעבען ווערען פריי, פאַר אַרבייטער־עמיגראַנטען און די, וואָס פאָהרען זוכען פערדינען און פאַר די, וואָס שטעלען צו אָרימקייט־צייגנישען דאַרפען אויסלענדישע פּעסער אַרויסגעגעבען ווערען פריי. דאָס געזעץ זאָל אַריין אין קראַפט פון 1. אַפּריל ה. י.

די ראָזיגע בעשלוסען זענען אָנגענומען געוואָרען מיט אַלע שטימען געגען די שטימען פון רעגירונגס־בלאָק. ס׳איז אָבער אַ ספק, צי דער בעשלוס וועט אַדורכגעהען אויך אין סיים, ווייל די רעגירונג האָט פאָראויסגעזעהען פון די פּעסער אַ בעשטימטע הכנסה אין בודזשעט פון וועלכער זי וועט זיך נישט קענען אָפּזאָגען.

דער ריס אין „קאָלאָ" ווערט טיפער.

די מזרח־גאַליצישע דעפּוטאַטען קומען נישט צו דער זיצונג פון דער שטייער־קאָמיסיע פון „קאָלאָ".

װאַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) נעכטען ביינאַכט נאָך דער זיצונג פון סיים, איז צונויפגערופען געוואָרען אַ זיצונג פון דער ספּעציעלער קאָמיסיע פון דער יודישער „קאָלאָ", וועלכע בעאַרבייט די פאָרשלאַגען פון „קאָלאָ" אין בעצוג צו די נייע שטייער־פּראָיעקטען, וועלכע זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען אין סיים דורך דער רעגירונג און דורך די בעזונדערע קלובען.

ווי בעקאַנט דאַרף זיך אָנהויבען אין דער פינאַנץ־קאָמיסיע פון סיים די דיסקוסיע איבער די נייע שטייער־פּראָיעקטען פון דער רעגירונג.

צו דער שטייערען־קאָמיסיע פון „קאָלאָ" געהערען צו: אַגר. אויך די דעפּוטאַטען ראָזמאַרין און איינשטיין ווי אויך סענ. שרייבער.

צו דער זיצונג פון דער קאָמיסיע פון „קאָלאָ" זענען אָבער די דריי דערמאָהנטע מיטגלידער פון דער מזרח־גאַליצישער גרופּע נישט געקומען.

ביי דער בעטייליגונג פון רעפּ. פאַרבשטיין, סענ. ד״ר ראַזענזאָהן און רעפּ. ד״ר לעווער, וועלכער איז צופעליג געווען אַנוועזענד אין „קאָלאָ". איז די זיצונג דאָך צושטאַנדגעקומען און עס זענען געוויי אויסגעאַרבייט געוואָרען די פאָרשלאַגען פון „קאָלאָ" צו די נייע שטייער־פּראָיעקטען.

געשטאָרבען די בעריהמטע אָפּערעטען־זינגערין קאָוועצקא און די אַרטיסטין אַסטערווינאַ.

װאַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש) דינסטאָג איז אין „נאָוואָשצי". אין איהר וואוינונג אויף מאַזאָוויעצקאַ 4 געשטאָרבען איינע פון די פּאָפּולערסטע אָפּערעטען־זינגערינס אין פּוילען, וויקטאָריאַ קאָוועצקאַ.

קאָוועצקאַ איז איבער 25 יאָהר געווען די קרוין פון דער אַמאָליגער וואַרשאָווער אָפּערעטע.

דינסטאָג איז אויך אין איהר וואוינונג אין די אויאַזדאָווער אַלעען געשטאָרבען נאָך אַ לענגערער לונגען־קראַנקהייט די פּוילישע שוישפּילערין פרוי פון בעקאַנטען פּוילישען אַרטיסט אסטערווא.

LEKARZ DENTYSTĄ צאהן־אַרצט

St. GELBERG

זאַכאַדניאַ 15, טעל. 08־31.

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן־ און מונד־קראַנקהייטען, צאָהן־ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 33־16.

ד״ר ראַקאָווסקי נאָז האַלז, אויערען קר.	10—11 2—3 6—7
ד״ר רוזשאַנער הויט און געשל. קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין־באָלאָק אויגען־קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוסטמאַן נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראָזענצווייג קינדער־קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד״ר פּאָפּיערני פרויען און געבורטס־הילף	11-1½ 5-6
ד״ר קאַנטאָר כירורגישע־קראַנקהייטען.	4-5 זונ. 1—2
ד״ר ווײנבערג אינ. הערץ לונגען־קר.	12—1, 6—7
ד״ר סטופּעל רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק צאָהן־ארצט	3—7
נ. ראָזעס צאָהן־ארצט	9—2

צאָהן־פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען א. א. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען־אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ־לאַמפּ, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

ערצט.־קאסמעטיש. גאַבינעט
פּראָפ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32־41
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער־שוואַכע קראַנקהייטען, ... (האַר־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

עכער
מאַשינאַוועס
ווערען אָנגענומען צו ביליגע פרייזען
ג. נאָרדמאַן ציגעלן. 29

קוואַליפיצירטע
שטאָפּערינס
ווערען געזוכט ביי
זאַיאָנץ, ליפּאָווע 78

איינשרייבונגען אויף
עספּעראַנטאָ־קורסען
נעמט אָן דער סעקרעט.
פון דער עספּעראַנטאָ־געז.
צעגעלניאַנאַ 75.
מאָנטאָג און דאָנערשטאָג
פון 8—10 אָוונד. 9560
אַ גאַנצער קורס 15 זל.

אַ קוואַליפיצירטער
נייער, רעכטעווער
און גלה־לף - רעכטעווער
צו אַ קאָמפּאַנמאַכער צו בעסערע אַרבייט, ווערען געזוכט. י. בעקער־מייסטער, פּולנאָצנאַ 13

ס׳ווערט געזוכט
אַ וואוינונג
פון 3 צימער און קיך
אין יער געגענד פון אַלט־שטאָט (בזשעזשינער, אַלעקסאַנדראָווסקאַ און זגיערזשער). פערמיטלער נעוואַגנשען. — אָפּערטען אונטער „וואוינונג" אין אדמ. פון דער ציייטונג.

מאַניקיור 70 גר (אַ חוץ פרייטאָג און שבתים) —
ערשטקלאַסיגער פריזיער־אַנשטאַלט
I. Radoszycki i L. Weinroth
16 POŁUDNIOWA 16
דער דאַמען־סאַלאָן געפינט זיך אונטער ליטונג פון ה׳ לעאָ.
בעמ.: מאַניקיור ווערט אויסגעפיהרט דורך ערשטקלאַסיגע קרעפטען. 8956

אַכטונג, געעהרטע קונדשאַפט!
דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז מיט׳ן היינטיגען טאָג איז מיין
קונסט־פאָטאָגראַפישער אַנשטאַלט
פון בזשעזשינער 69 איבערטראָגען געוואָרען אויף
30 פראַנציסקאַנער 30
און עמפּפעהלט זיך ווייטער דעם ג׳ פּובליקום מיט אַכטונג
קונסט־פאָטאָגראַפישער אַנשטאַלט
„PARISIEN"
30 FRANCISZKAŃSKA 30

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקה. און מענער־שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אַוראָ־לאָגישע און נערווען־קראַנקהייטען.
קוואַרץ־לאַמפּ. עלעקטרישער היילקאַבינעט קאסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט אָן אַ פרוי־דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדערע וואַרטע־צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Dr. Z. Rakowski
[illegible]
קאָנסטאַנטינער 9. טעלעפאָן 21-37
[illegible]

Dr. med. STUPEL
.12 Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר הויט־, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, לישאַי און ראָק, רענטגען־שטראַהלען פון קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.
נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוונד.

יודען בעזיצער פון רוסישע פּאַליסען
איילט צו רעגיסטרירען די
פּעטערבורגער „NA ŻYCIE" — פאַ יסען — ווי אויך פאַליסען
ביי דעם אינספּעקטאָר פון פערזיכערונג
ח. קאַנסקער, קאַמיענגאַ 9 טעלעפאָן 75-88
צייט איז נאָך עטליכע טעג.

ד״ר מ. קאַליש
צאַהנאַרצט
צאָהן־כירורגיע, צאָהן־קראַנקהייטען, צאָהן־פּראָטעזע נעמט אָן פון 11—2, און 4—8
זשעראָמסקיעגאָ (פּאַנסקאַ) 37.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע.
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 40־59
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָוונד.
בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 10, טעל. 86־31
נעהמט אָן פון 8—9½ פריה און פון 2½—4½ נאָכמ.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY
WodnyRynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, 22 stycznia do poniedziałku, dnia 28 stycznia 1929 r.
Dla dorosłych i młodzieży:
NAPOLEON
Obraz historiczny w 12-tu aktach.
Scenarjusz i reżyserja: Abel Gance.
Następny program:
CYRK CHAPLINA

17 używanych okrągłych maszyn trykotażowych
firmy Schubert i Salzer, oraz 8 maszyn do nawijania (Szpulmaszyn)
do sprzedania,
Wiadomość: Ewangielicka 5, m. 1.
Telefon 58-28. 9063

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט.
בזשעזשינער 11, טעלעפאָן 63־37
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט.

ד״ר אימיך נאָז, האַלז, אויערען קר.	3½—4½
ד״ר קערשנער קינדער־קראַנקה.	9-11 3-4½
ד״ר שיפּמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	12—2
ד״ר לוביטש הויט און געשלעכט־קר.	12½—1½
ד״ר שמירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט אויגען־קראַנקה.	12½—1½
ד״ר ווייס כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד״ר בערגמאַן פרויען און געבורטס־הילף	3—4

פּאָקען־טראַפּיע, שפּראַך־שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאָקען־שטעלן, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראַהל, איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַצ. אויף פּערלאַנג היזינען אין שטאָט. אין לאַבאָראַטאָריום ווערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, אויך פּלעגמאַ און בלוט
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען־אינסטיטוט.

ד״ר לאָזשינסקי סטאַר אָפּאָלסקאַ
צאָהן־אַרצט 10—1 3—6
קינסטליכע צייהן, קאָראָנען, מאָסטען א. א. ו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

אַבאָנאַמענטס־פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר׳ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען־פּרייז פאַר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4
נאָכ׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8
פאַר אַ מילימעטער־שורה: אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufmana.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.